

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

leto: XXXVIII junij 2006

številka: **6**

Vihornik

Poštnina plačana pri
pošti Slovenj Gradec
Cena 680 sit (2.84 €)

naslovna tema

Teden gozdov – gozdovi za prihodnost

gozdarstvo

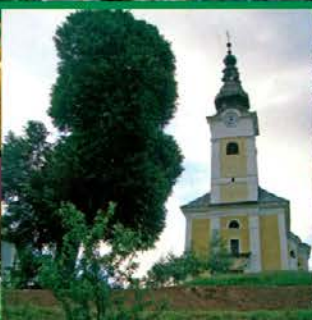
Forum za nacionalni gozdni program

lovstvo

60 let lovske družine Slovenj Gradec

kultura in jezik

»Bog je ustvaril človeka po lastni
podobi in sličnosti!«

Teden gozdov – gozdovi za prihodnost

9. regijski kviz o spoznavanju gozda

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Koroška je gozdnata dežela, kar 68 % njene površine je porasle z gozdom. Gozd je sestavni del našega življenjskega okolja, zato ga moramo spoštovati, predvsem pa dobro poznati. Spozna-

vamo ga lahko samostojno ali skupinsko. Gozdarji poleg svojih rednih službenih obvez z veseljem izvajamo najrazličnejše aktivnosti na področju osveščanja javnosti, predvsem pa mladine. Najbolj aktivni smo gozdarji pri tem poslanstvu v mesecu maju. Že vrsto let v drugi polovici tega meseca v času Tedna gozdov organiziramo in izvajamo zanimive prireditve, katere imajo tudi izobraževalni namen. Najbolj pogoste dejavnosti so

vođenje mladine in drugih po gozdnih učnih poteh, naravoslovno obarvana predavanja, likovni in literarni

natečaji, strokovne ekskurzije, delavnice, javni forumi in drugo. Najbolj privlačni za mlade so kvizi.

Zapeli so učenke in učenci OŠ Prežihovega Voranca.

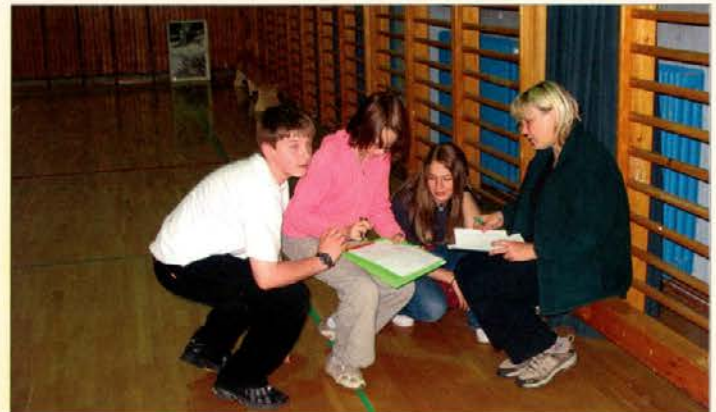
Mlade tekmovalce je pozdravil ravnatelj OŠ Prežihovega Voranca Stane Osojnik.

Žrebanje ekip

Mladi tekmovalci na delu

Na točki 15

Tekmovalci in kontrolor Lipi so si med reševanjem kviza vzeli čas za poziranje.

Letošnji Teden gozdov je bil od 29. maja do 3. junija, a številne aktivnosti v vseh štirinajstih gozdnogospodarskih območjih so potekale tudi izven tega datuma. Glavna tema letošnjega Teda gozdov je bil Nacionalni gozdni program. Letos smo gozdarji izbrali geslo »Gozdovi za prihodnost«. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je ob pomoči gozdarjev organiziralo delavnice, na katerih so sodelovali tudi drugi uporabniki slovenskega prostora, v gozdnogospodarskih enotah

pa so gozdarji javne gozdarske službe ob pomoči gozdarjskih društev izvedli javne forume. Na Koroškem se je javni forum o nacionalnem gozdnem programu odvijal 7. maja v Gasilskem domu v Dravogradu. Zelo živahno in pestro je bilo tudi 24. maja, ko smo gozdarke in gozdarji Zavoda za gozdove, Območne enote Slovenj Gradec, ob pomoči učiteljev in učencev organizirali že 9. regijski kviz o spoznavanju gozda. V osnovni šoli Prežihovega Voranca se je na povabilo goz-

darjev sestalo 39 sedmošolk in sedmošolcev iz 13 osnovnih šol. Slabo vreme jim je preprečilo, da bi svoje znanje o gozdu preizkusili še na Gozdni učni poti Navrški vrh.

Letos mineva 20 let, ko smo gozdarji na pobudo učiteljev in željo učencev nad Ravnami uredili 4,7 kilometrov dolgo učno pot. Kljub težavam, ki jih povzročajo posamezni vandali, je naravovarstvena pot še vedno ohranjena. Po njej se pod vodstvom gozdarjev sprehajajo predvsem učenci osnovnih in srednjih šol, zanimiva pa je tudi za odrasle. Obiskovalcem je v veliko pomoč vodnik po učni poti in letos posneti DVD film o njej. Vodnik lahko dobite v osnovni šoli in pri gozdarjih javne gozdarske službe na Prevaljah.

O obletnici smo spregovorili tudi v prijetnem kulturnem programu, katerega so pred tekmovanjem pripravili osnovnošolci Prežihove šole. Program si je ogledala tudi učiteljica v pokoju Rozika Vogel, ki je bila poleg nekdanjega namestnika ravnatelja Jožeta Kamnika gonilna sila pri nastanku te poti. V šolski telovadnici smo izbrali 15 točk, na katerih so gozdarji kontrolirali in preverjali znanje

ekip. V ekipi so bili trije učenci. Na točkah so reševali vprašanja v obliki testa. Njihovo znanje je bilo zelo dobro, saj so bile razlike med ekipno dobljenimi točkami zelo male. Tako so najboljše ekipe dobile še dodatna vprašanja. Prvo mesto so zasedli učenci Osnovne šole Podgorje pri Slovenj Gradcu, drugo mesto je pripadalo sedmošolcem Osnovne šole Prežihovega Voranca, tretji pa so bili mladi tekmovalci iz radeljske osnovne šole.

Prijetno je bilo druženje z koroškimi sedmošolci in učitelji, ki so pripeljale ekipe na Ravne na Koroškem. V imenu organizatorjev letošnjega kviza (ZGS OE Slovenj Gradec, OŠ Prežihovega Voranca) se prav lepo zahvaljujem vsem, ki so sodelovali pri izvedbi kviza, predvsem pa vsem, ki so finančno ali drugače (Studio za videofilm in multimedio – Studio K 2, OŠ Prežihovega Voranca, ZGS OE Slovenj Gradec, GG Slovenj Gradec, Relax) omogočili snemanje in izdelavo zanimivega filma o Gozdni učni poti Navrški vrh. Upam, da se bomo gozdarji čez deset let v Tednu gozdov zopet srečali na kvizu z osnovnošolci koroške regije!

Najboljši so bili nagrajeni.

Foto: Janko Mikeln

Udeleženci kviza

Foto: Franc Jurač

Koroško gozdarsko društvo v Pahernikovich gozdovih

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Pahernikovi gozdovi poraščajo strma pohorska pobočja od vrha Kop do vznožja Hudega kota. Ti gozdovi so bili po 2. svetovni vojni nacionalizirani, pred leti pa so bili z denacionalizacijo vrnjeni Pahernikom.

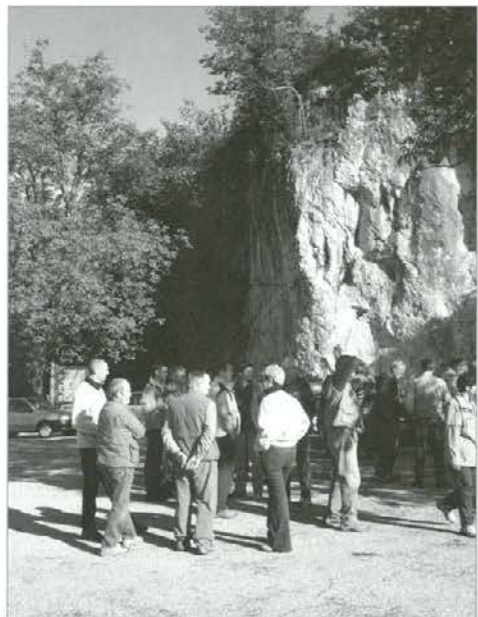
Ti so dobili v ponovno last zelo dobro negovane gozdove. Vseh gozdov je čez 500 ha. Vida Ribnikar, hči gozdarskega strokovnjaka, je z vodstvom Biotehniške fakultete, Oddelkom za gozdarstvo in obnovljive

vire, podpisala pogodbo o fundaciji Pahernikovega sklada, namenjenega za finančno podporo študentom gozdarstva. Za Pahernikove gozdove skrbi pod strokovnim vodstvom revirnega gozdarja Janeza Skerlovnika Maks Sušek, upokojeni direktor nekdanjega državnega gozdarskega obrata v Radljah ob Dravi, danes pa tudi zelo aktiven član Koroškega gozdarskega društva.

Koroško gozdarsko društvo je

imelo v letu 2006 načrtovan tudi strokovni ogled Pahernikovich gozdov. 31. maja 2006 se je pisana družina vseh, ki imamo radi gozd, pod vodstvom predsednice društva Jerneje Čoderl podala v Hudi kot, kjer nas je prijazno sprejel Maks Sušek. Pridružil se mu je tudi profesor za gojenje na gozdarski fakulteti dr. Jurij Diaci. Na Samčevem pod vrhom Pohorja je v obzidje vklesan kip Franca Pahernika, lastnika Pahernikovich gozdov. Zanimivo je

bilo prisluhniti Maksu Sušku, ki nam je predstavil življenje gozdarskega inženirja in gozdnega veleposestnika, ki je z arondacijo uspel združiti več posesti v eno samo. Predstavil nam je tudi zelo kvaliteten gozd s povprečno lesno zalogo 420 m³ na hektar. Profesor Jurij Diaci je povedal, da je bila pogodba o fundaciji Pahernikovega sklada podpisana septembra 2005. Denar iz tega sklada je namenjen za podiplomski študij, raziskovalne dejavnosti

Zbirno mesto pod Kalvarijo v Radljah ob Dravi

Spomenik Franju Paherniku na Samčevem v Hudem kotu na Pohorju

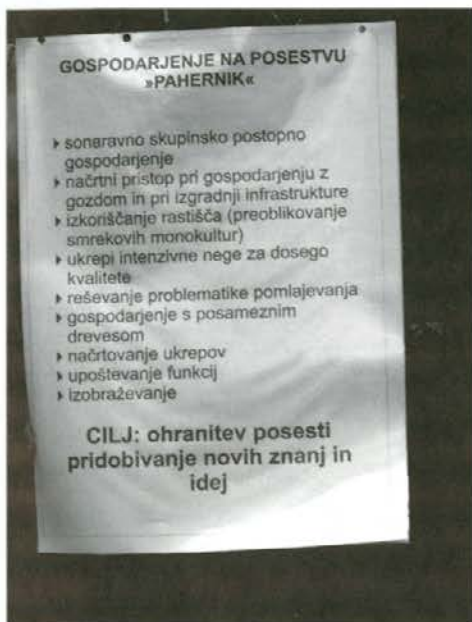
Maks Sušek in revirni gozdar Ivan Skerlovnik sta predstavila Pahernikovo gozdno posest.

Na Samčevem pod zasneženimi Kopami

Na Samčevem se je Koroškemu gozdarskemu društvu pridružil tudi profesor dr. Jurij Diaci (desno).

Skozi Pahernikov gozd

Pod Pahernikovo smrekovo velikanko

Kipar Jiři Kočica predstavlja članom Koroškega gozdarskega društva kamnito skulpturo v Pahernikovem gozdu.

v Pahernikovem gozdu in popularizacijsko dejavnost. Prvič je skozi Pahernikove gozdove vodil študente gozdarstva na strokovni ekskurziji prof. dr. Dušan Mlinšek že leta 1964. Zdenka Jamnik, gojiteljica v KE Radlje, nas je seznanila s cilji in ukrepi gospodarjenja v teh gozdovih. Omenila je, da je prvo strokovno nalogo v teh gozdovih naredil Milan Golob, zdaj vodja KE Črna. Tako kot v drugih gozdovih je tudi v Pahernikovi gozdni posesti poudarjena pomembnost posameznega drevesa. Zanimivo je, da pohorski kmetje v svojem gozdu skozi več rodov ohranjajo tudi drevesa večjih dimenzij kot hišna drevesa. Med njimi je tudi Pahernikova smreka s premerom 133.1 cm, kateri delajo družbo še tri sestrične. Lepo je

Pod Pahernikovo smreko je zapel gozdarski pevski zbor Stezice.

bilo v senci smrekove velikanke prisluhniti gozdarskemu pevskemu zboru Stezice.

V Pahernikovem gozdu je združena stroka s kulturo. Sredi nje ga stoji zanimiv kip iz pohorskega marmorja. Avtor te lepe skulpture na stičišču cest Jiři Kočica nam je nazorno predstavil pomen tega kipa. Mati in oče s proti nebu ozirajočim se otrokom v naročju sta postavljena na tonaltni podstavek tako trdno, kot je stabilen Pahernikov gozd.

Prijetno je bilo strokovno druženje v Pahernikovi gozdovih, ki je tudi popestrilo letošnji Teden gozdov.

Forum za nacionalni gozdni program

Branko Gradišnik, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Slovenija spada med najbolj gozdnata območja v Evropi. Po podatkih Zavoda za gozdove je z gozdom poraščene skoraj 60 % površine, delež gozdov pa se še povečuje. Gozdovi so prevladujoč element krajine in zaznamujejo njeno vizuelno podobo. Slovenija je tudi mednarodno prepoznavna kot zelena dežela. Značilnost naših gozdov je, da so dobro ohranjeni in biotsko izredno pestri.

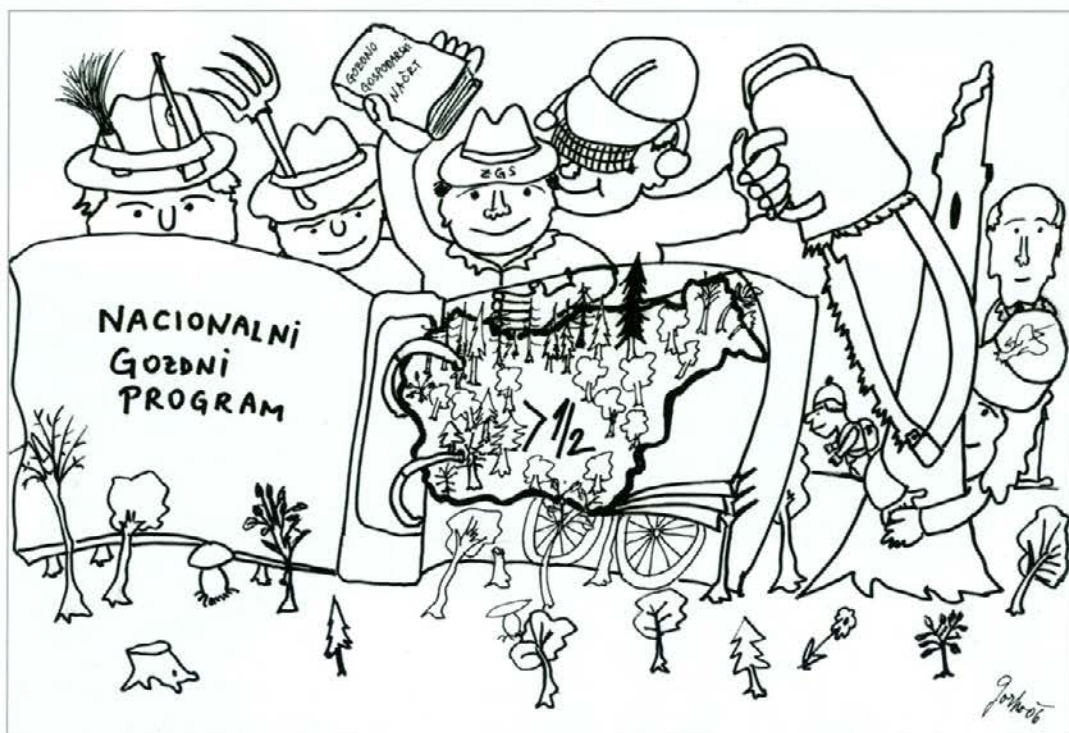
Gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji je načrtno in temelji na sodobnih spoznanjih gozdarske stroke. V želji, da bi pri gospodarjenju upoštevali interese čim širšega kroga javnosti, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v letošnjem letu pričelo s pripravo Nacionalnega gozdnega programa.

Nacionalni gozdni program je krovní strateški dokument, ki bo postavil glavne prioritete na področju razvoja gozdov in gozdarstva v Sloveniji. Njegovo sprejemanje poteka pod geslom »gozdovi za prihodnost«, iz česar je razvidna želja, da bi gozdovi tudi v prihodnosti

prispevali k blaginji državljanov. Želimo, da bi gozdovi ob trajnostnem, sonaravnem in mnogonamenskem gospodarjenju omogočali tudi ekonomski razvoj (podjetij in kmetij) in pomagali pri odpiranju novih delovnih mest tudi v panogah, ki so vezane na lesno surovino.

Nacionalni gozdni program predstavlja nadgradnjo Programa razvoja gozdov v Sloveniji, ki je bil sprejet leta 1996. Splošna ocena je, da je bil takrat sprejeti program sodoben in dober, danes pa ne odraža več dejanskega stanja gozdov in družbenih potreb. Novo sprejeti do-

kument bo temeljil na analizi doseženih rezultatov pri gospodarjenju z gozdovi v preteklih desetih letih in na podatkih o sedanjem stanju gozdov v Sloveniji. Upošteval bo družbene in socialne potrebe prebivalcev Slovenije ter mednarodne predpise in standarde.

Koroški gozdarji so organizirali regionalni forum za Nacionalni gozdni program.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je zastavilo odprt in pregleden postopek sprejemanja dokumenta. Gre za proces, v katerega želijo poleg strokovnjakov vključiti čim širši krog zainteresirane javnosti, zato bodo skupaj z Zavodom za gozdove Slovenije organizirali javne forume v različnih območjih Slovenije.

Regionalni forum za Nacionalni gozdni program je bil na Koroškem. Udeležili so se ga predstavniki ministrstva, strokovnih institucij, politikov, županov, predstavnikov društev in lastnikov gozdov. Korošci želimo aktivno sooblikovati vsebine Nacionalnega gozdnega programa, ki bo zaznamoval gospodarjenje z gozdovi v prihodnjih letih.

Rudi Rebernik

Zelo rad se spominjam svojih šolskih let in prve zaposlitve ter zaslужka v plešivških gozdovih. Leta osnovne šole so minila kot bi trenil in nastopil je čas, ko je bilo treba pogledati življenju resno v oči in misliti na bodočnost. Moral sem gledati, da bi dobil delo in denar za svoje skromne, pa vendar nujne stvari za življenje, predvsem pa obleke in obutve, kot so jo imeli drugi moji vrstniki, ki so imeli premožnejše starše.

Šel sem prosit plešivškega gozdnega upravitelja, če bi se našlo primerno delo zame. Ker so ravno takrat pričeli urejati posamezne gozdne oddelke in so ravno potrebovali mlade fante za izmero lesa, me je upravitelj Nemtzicky sprejel in poleg mene še mojega sošolca in prijatelja Justina, s katerim sva potem skupaj hodila na delo.

Justin je živel še naprej od mene, zato sem ga vsako jutro pričakal doma. Pot naju je vodila od nas po gozdu na Kristavško sedlo in na Kolakovo ravno, mimo Molakove in Krivonogove domačije pa do Plešivškega mlina. Tam se je začel lep kostanjev drevored, po katerem je bilo spomladi, ko je cvetel kostanj, pravi užitek hoditi. Ko pa je cesta zavila v gozd, jo je pričela obdajati lepo negovana smrekova živa meja. Ob njej so rasli mogočni macesni, tako da se graščina ni videla, dokler se nisva znašla na grajskem dvorišču.

Takrat sem se prvič поблиže spoznal s Krivonogovim gospodarjem Ivanom Triplatom, njegovo ženo Angelo, dedom Francem in babico Magdaleno, z najstarejšim sinom Vladom, hčerko Micko, sinom Aleksandrom, pozneje pa se je rodil še sin Vanček.

Vlado, ker je bil najstarejši, je moral tudi prvi pomagati pri vseh delih, pasti živino, razen tega pa še hoditi v šolo na Razbor. Bil je že takrat, v šolskih letih, lep, vljuden in prijazen

fant, razen tega pa je bil še najboljši pevec v svojem razredu in petje mu je veliko pomenilo celo njegovo življenje.

Že v njegovih pastirskih letih smo ga lahko slišali prepevati, ko je hodil za živino po gozdu, kjer je pač plešivški gozdni čuvaj dovolil pasti ... To so bili goloseki ali »frate«, kate-re so dovolili delavcem, če je bilo primerno in zavarovano pred gozdnim požarom, tudi obdelati ali narediti, kot se je reklo, »novne«. Najprej so morali vejevje in sečne ostanke enakomerno razložiti po celi površini, ob primernem vremenu pa požgati.

To delo je bilo zelo naporno in nevarno in treba je bilo zavarovati in zastražiti celo pogorišče, da se ogenj ni razširil naprej po gozdu. To površino so potem prekopal, posejali z različnimi žiti, najbolj pa je baje tam uspevala rž. Na teh fratah se je potem lahko pasla živina, dokler se ni pogozdilo.

Vsakdo je rad prisluhnil Vladovemu petju in njegovim pastirskim in narodnim pesmim, ki jih je prepeval s svojim lepim in jasnim glasom, da smo ga lahko slišali, kateri smo delali v bližini. Slišalo se je po Planškovem in Vernarskem gozdu, pa tudi preko plešivških logov, na drugo stran do Kočnikovega in Skobirjevega gozda. Toda ti brezskrbni časi pastirskih in šolskih let so kmalu minili in že je na pragu stala druga vojna z vsemi svojimi grozotami in strahom. Krivonogovi so imeli srečo, da so tudi te težke čase srečno preživeli kljub vsem nevarnostim, ki so jih spremljale od okupatorja pa tudi od domačih izdajalcev.

Toda že par mesecev po vojni, že v svobodi, se je za Vlada in njegove pričela prava kalvarija trpljenja in nesreče, ko je cela družina razen očeta Ivana in deda Franca zbolela za nevarno boleznijo tifusom, ki je takrat kot ena od vojnih posledic razsajal mnogo kje.

Že istega leta, meseca novem-

bra 1945, je v bolnici vpričo njih umrla mama in žena Angela. Babica Magdalena je morala, še sama slabotna od prestane bolezni, zopet vzeti v roke gospodinjstvo ter skrb za otroke, kolikor so ji pač moči dopuščale.

Oče Ivan je, kljub temu da je še vedno žaloval za svojo ženo Angelo, videl, da pač ne bo mogel ostati brez žene in gospodinjne in se je po dolgem razmišljanju odločil, da se bo poročil s Terezijo, vdovo in gospodinjjo obširnega Visoškega posestva v Podgorju, ki so jo pestile iste težave, saj je prav tako ostala sama na obširnem posestvu. Poročila sta se jeseni leta 1946 in odšel je živet z otroci k ženi v Podgorje.

Vendar se Vlado ni mogel vživeti na novem domu, pogrešal je ljubo domačo rojstno hišo, gozdove okrog nje in pogled na Uršljo goro. Odločil se je, da bo poskušal dobiti delo v rudniku v Mežici. Stric Luka, ki je živel z družino v Mežici in je bil zaposlen pri rudniku, mu je delo priskrbel ter mu nudil sobo in hrano pri sebi, dokler ne bi dobil svojega stanovanja.

Po odsluženi vojaščini in rudarski šoli pa si je tudi on zaželel svojega lastnega doma in družine. Spoznal je brhko in pridno Abrahamovo Tereziko, s katero sta se kmalu odločila, da bi rada skupaj nadaljevala življenje. Poročila sta se in kmalu se jima je družina povečala za dva pridna sinova Draga in Vlada, s katerima sta imela veliko veselja in sreče.

Z Vladom Triplatom smo bili tudi jaz in

moja družina dobri prijatelji, saj so nas vezale tudi sorodne vezi, ker je bil bratranec moje žene, vezali pa so nas tudi spomini na iste kraje in dogodke iz okolice pod Uršljo goro. Ker smo vsi radi prepevali, nas je vezalo tudi to, tako da smo se radi obiskovali in družili.

Vlado ni mogel nikoli pozabiti plešivških gozdov, kjer je preživljal svoje otroštvo in pastirska ter šolska leta, zato se je včlanil v lovsko društvo, da je bil čim bliže naravi. Sodeloval pa je tudi v več pevskih zborih na Koroškem.

Vlado je imel težko in trdo mladost. Težko in zdravju škodljivo delo v rudniku, vojaška leta ter leta v rudarski šoli, ki so bila naporna. Šele ko je dobil skrbno in ljubečo ženo Tereziko ter dva pridna sinova, je okusil pravo zakonsko in družinsko srečo. Toda težko in nevarno delo v rudniku je pustilo na njem svoje sledove, da je moral predčasno zapustiti svoje drage in oditi na Mirje v Mežici, kjer leži v naročju zelenih gozdov in v bližini svojih najdražjih, ki ga bodo vedno radi obiskovali.

Vlado Triplat in njegova žena Terezika

Informativni gozdarski storži v maju

— Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Za nami je mesec maj – mesec sonca in najrazličnejše energije. Pričakovali smo topel stanovit spomladanski mesec, kateri pa se nam je v drugi polovici izneveril. V prvi polovici maja je prevladovalo predvsem sončno do delno sončno vreme z najnižjimi jutranjimi temperaturami od 5 do 9 °C in najvišjimi dnevnimi temperaturami do 25 °C. 1. maja je v nočnih in jutranjih urah v nižinskih in srednjegorskih predelih deževalo, nad nadmorsko višino 1000 m je snežilo.

Jasne dni so prekinile nevihte v presledkih 9. in 10. maja. Tudi letošnji ledeni možje so se izneverili tradiciji, pa tudi »uscana Zofa« ni spustila niti kaplje. Morda pa so zaspali in so se prebudili šele 17. maja, ko je na Koroškem nastopilo obdobje lokalnih neviht in dežja. Zajel nas je sorazmerno topel zračni val z veliko vlage. 22. in 23. se je zrak segrel celo do 27 °C. Na prihod hladne fronte je opozoril sunkovit veter v poznih popoldanskih urah 22. maja, kateri pa ta dan ni povzročil poškodb v gozdu in izven nje. So pa bili vrtinci vetra zelo močni in rušilni na območju Graške gore med 17. in 18. uro 28. maja. Na številnih kmetijah je po ocenah revirnega gozdarja Matjaža Ramšaka veter

polomil in podrl čez 1500 m³ dreves (predvsem smreke in bore). Med najbolj oškodovanimi je kmet Detečnik. Veter sta spremljala dež in toča. 24. maja je sneg ponovno pobelil vrhove naših planin nad nadmorsko višino 1200 m. Vrh Uršlje gore in vrhovi ostalih koroških planin so bili sveže pobeljeni še zadnje tri dni v maju, temu primerne pa so bile tudi temperature. Zadnjega majskega dne se je na Koroškem zrak ohladil do 4 °C. Ali je pred nami svež in moker prvi poletni mesec? Upam, da ne.

In kaj se je dogajalo v gozdnatem koroškem prostoru v maju? V okviru znanih proračunskih sredstev za obnovo so lastniki gozdov in gozdni delavci izvedli planirano spomladansko sadnjo. V maju je bila med Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije (MKGP RS) in Zavodom za gozdove Slovenije (ZGS) podpisana Pogodba o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove v letu 2006, na osnovi katere je direktor ZGS Andrej Kermavner podpisal sklep o razdelitvi sredstev proračuna Republike Slovenije za vlaganje v gozdove za posamezne območne enote. Denarja ni zadosti za vsa načrtovana gozdnogojitvena in varstvena

dela, katera so načrtovana v gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot. Večji del finančnih sredstev je namenjen za najnujnejša načrtovana gozdnogojitvena in varstvena dela v zasebnih gozdovih (tudi za izpadle gojitvene projekte EPD 2006). S podpisom tega sklepa so se sprostila tudi finančna sredstva za nabavo feromonov (vabe za privabljanje podlubnikov), zaščitnih sredstev za zaščito sadik in mladja pred divjadjo (objedanje, drgnjenje) in barv za označevanje drevja za posek. Nabava teh materialov je stekla v juniju.

V maju smo izvedli tudi popis letošnjih snegolomov. Največ poškodb je v gozdovih povzročil moker sneg pod vrhovi mislinjskega Pohorja (Razborca, Glažuta, Tolsti vrh) nad nadmorsko višino 1300 m. Mislinjski gozdarji ocenjujejo, da je sneg v državnih in privatnih gozdovih polomil 11 000 m³ drevja (3000 m³ v zasebnih gozdovih, 8000 m³ v državnih gozdovih). Da bi preprečili namnožitev podlubnikov, je bilo potrebno takoj pristopiti k pospravi in sanaciji snegolomov. Drugje v območju, razen v tem predelu in pod Olševo, kjer so snežni plazovi polomil in prestavil več kot 500 m³ dreves, večjih težav s snegom nismo zabele-

žili. Polomijo, nastalo zaradi snežnih plazov, smo si ogledali 19. maja 2006 in predvideli sanacijske ukrepe.

V maju so bili zelo aktivni tudi načrtovalci OE Slovenj Gradec, ki so pričeli z intenzivnimi pripravami na popis in izdelavo gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Plešivec (v krajevni enoti Slovenj Gradec). Izvedena bo inventura desetletnega in preteklega gospodarjenja v gozdovih na pobočjih Uršlje gore in v okolici Slovenj Gradca. Dobro izvedeno delo je odvisno tudi od dobrih priprav, predvsem pa medsebojnega intenzivnega sodelovanja terenskih gozdarjev in lastnikov gozdov. 10. maja smo imeli skupno strokovno delavnico na Plešivcu, 11. maja pa smo izvedli praktični del izobraževalnih priprav v gozdovih Žagaca v Podgorju pri Slovenj Gradcu.

30. maja je obiskal gozdarje Območne enote Slovenj Gradec vodja oddelka za gozdno tehniko Jurij Beguš. Seznanil se je z delom na področju gozdne tehnologije in vzdrževanja gozdnih prometnic v območju, bolj podroben pregled je opravil v Krajevni enoti Črna.

V nižinskih predelih so se pojavila žarišča lubadark v prvi polovici maja. Opazna so bila predvsem lanska (po-

Dijaki srednje gozdarske šole iz Postojne nad Dolino smrti

Delavnica iz urejanja GGE Plešivec (Plešivec)

Na Tebru nad Črno na Koroškem

V gozdu (Žagac v Podgorju pri Slovenj Gradcu)

znojesenska) žarišča, v katerih so imele smreke čez zimo še zelene krošnje, končni rentgen pa so opravile ptice, ki so pri iskanju podlubnikov temeljito označile napadena drevesa. Z naključnih debel je odpadlo lubje. V toplih majskih dneh so na prisojnih nižinskih predelih pričeli rojiti smrekovi lubadarji, nizke temperature konec maja pa so upočasnile njihov razvoj. V kolikor se bo nadaljevalo hladno in mokro vreme in če bodo izvajalci sečenj upoštevali gozdni red, spravilo in prevoz lesa iz gozda pa bo sproten, bo nevarnost prenamnožitve podlubnikov kljub letošnjemu močnemu cvetenju smrek manjša.

O problematiki podlubnikov, rastlinskih boleznih in ostalih škodljivcev v gozdu v letu 2005 in o dogovoru za preventivno varstveno delo smo gozdarji ZGS (Oddelek za gojenje in varstvo gozdov) in gozdarski strokovnjaki iz Hrvaške in Bosne in Hercegovine spregovorili na mednarodnem posvetovanju o varstvu gozdov 18. maja v Preddvoru. Poleg težav s podlubniki smo bili seznanjeni z novimi karantenskimi boleznimi in škodljivci, med katere spadajo tudi javorjev rak, pooglenitev bukve, kostanjeva šiškarica, kitajski in citrusov kozliček ter druge. Velike poškodbe na

lubju in korenčniku mladega drevja povzročata siva veverica, ki je enkrat večja od naše. Je ameriška vrsta veverice, ki je prišla k nam iz severne Italije in agresivno izpodriva našo avtohtono vrsto. V delavnici smo ugotovili, kateri so največji problemi pri praktičnem izvajanju varstva gozdov. Na prvem mestu je nepoznavanje boleznih in škodljivcev rastlin oz. drevesnih in grmovnih vrst, na drugem mestu neustreznost drevesnih vrst rastišču in na tretjem mestu slaba organiziranost gozdarstva v slučaju ujma in boleznih (slaba operativna povezanost).

V mesecu maju smo gozdarji izvajali številne aktivnosti s področja osveščanja javnosti in popularizacije gozdov in gozdarstva. 9. maja so imeli strokovno ekskurzijo dijaki Srednje gozdarske šole iz Postojne. Ogledali so si po industrijskem plinu poškodovane in uničene gozdove v Črni na Koroškem, s sonaravnim gospodarjenjem smo jih seznanili v radeljskih gozdovih, občudovali pa so tudi najvišjo smreko v Evropi v Sgermovem gozdu na Pohorju. Svoje teoretično znanje so preizkusili pod vodstvom mislinjskih in radeljskih gozdarjev tudi študentje gozdarstva iz Ljubljane (Biotehniška fakulteta) na te-

renskih vajah na Pohorju in v Radljah ob Dravi. Na Koroško jih je privedel profesor gojenja gozdov dr. Jurij Diaci.

Gozdarji že vrsto let osveščamo širšo javnost z najrazličnejšimi aktivnostmi v času Tedna gozdov. Letošnji Teden gozdov je potekal od 29. maja do 3. junija, različne prireditve pa so gozdarji po vseh štirinajstih območnih enotah izvajali že pred uradnim rokom in po njem. Letošnje geslo Tedna gozdov je »Gozdovi za prihodnost«, glavna tema pa je nacionalni gozdni program. V maju so pod okriljem MKGP potekale delavnice, na katerih so podajali mnenja, želje in usmeritve

za nacionalni gozdni program predstavniki najrazličnejših organizacij, katere so tako po gospodarski plati kot drugače vpete v slovenski gozdni prostor. V juniju bodo potekali javni forumi na to temo tudi po območnih enotah.

Gozdarji ZGS, OE Slovenj Gradec s pomočjo učiteljev in učencev vsako leto regijsko izvedemo kviz o spoznavanju gozda. Letošnji kviz je bil že deveti po vrsti, potekal pa je 24. maja na Ravnah na Koroškem. Zaradi slabega vremena smo zanimivo izobraževalno prireditev za sedmošolce koroških osnovnih šol organizirali kar v telovadnici osnovne šole Prežihovega Voranca. Tekmovanje so po prijetnem kulturnem programu, v katerem smo obeležili tudi dvajsetletnico Gozdne učne poti Navrški vrh, pričeli šolarji iz 13 šol. Ob tej priliki smo posneli tudi zanimiv film o tej poti.

V času Tedna gozdov smo člani Koroškega gozdarskega društva pod vodstvom Jerneje Čoderl in Maksa Suška 31. maja spoznavali Pahernikove gozdove v Hudem kotu na Pohorju. Ti gozdovi so bili vrnjeni Pahernikom, hči gozdarskega strokovnjaka in gozdnega posestnika Franca Pahernika Vida Ribnikar pa je s predstavniki Biotehniške fakultete podpisala pogodbo o fundaciji Pahernikovega sklada. Finančna sredstva, pridobljena iz teh gozdov, so namenjena za štipendiranje študentov gozdarstva in izvajanje diplomskih in podiplomskih nalog.

Zasnežena Peca 31. maja 2006

Gradbena sezona je v polnem teku

Petra Kreuh, Gradnje IGEM

Letošnja dolga in s snegom obilna zima nas kar do aprila ni pustila na gradbišča, vendar pa smo kljub neugodnim vremenskim razmeram z deli na stanovanjskem bloku pri Katici delali tudi skoraj vso zimo.

Blok, ki bo končan jeseni letos, smo pričeli graditi v oktobru 2005. V njem bo 33 stanovanj vključno z garažami ter pokritimi parkirnimi prostori ter prostori društva paraplegikov. Vsi, ki so gradnjo spremljali, so lahko opazili, da ima blok kar dve kleti. V prvi kleti so shrambe in parkirni prostori, v drugi kleti pa garaže. V objektu bo vgrajeno tudi dvigalo. V mesecu maju smo začeli z izgradnjo temeljev nove štiri-sedežnice na Kaštivniku. Tako po več kot tridesetih letih naše podjetje spet gradi na prvem smučišču na Kopah.

V juniju bo otvoritev prenovljene trgovine Koroške kmetijsko-gozdarske zadruga na Prevaljah, katere prenove se je lotilo naše podjetje. Prav tako izvajamo gradbena dela na rekonstrukcijah cest na številnih koncih po Koroškem. V maju smo pričeli z rekonstrukcijo sedmih cest v Slovenj Gradcu, zaključujemo dela na cesti na Ojstrico ter na Dobravo v Dravogradu, asfaltirali smo pločnik v Kotljah, urejamo okolico Narodnega doma v Mežici, izvajamo dela na komunalni

infrastrukturi v Železarni Ravne, gradimo parkirišče na Ribnici na Pohorju ...

V juniju bomo pričeli z adaptacijo šole v Šmartnem. Adaptacija bo potekala v dveh fazah, in sicer se bodo dela v prvi fazi izvajala v letošnjih poletnih počitnicah, druga faza pa se bo izvedla v naslednjih. Hkrati z vsemi temi deli pa vzdržujemo tudi vse gozdne ceste po vseh občinah koroške regije.

Žal je za kvalitetno vzdrževanje številnih cest pri nas namenjeno premalo sredstev. Zato se velikokrat zgodi, da kakšen odsek ceste ni tako vzdrževan, kot bi lahko bil, če bi bilo denarja dovolj.

Spodnja postaja Kaštivnik

Izdelava pločnika

Borza znanja

e-mail: slovenjgradec@borzaznanja.mss.edus.si

BORZ ZNANJA

SLOVENJ GRADEC
tel. 02 88 38 30

Naši člani iščejo:

- znanje necanja čipk in
- nasvete, kako tržiti izdelke.

In ponujajo znanja:

- snemanja z video kamero,
- izdelovanja nakita,
- šivanja krpank (patchwork),
- pletenja copat iz vrvic,
- vezenja,
- igranja na kitaro in klavir,
- glasbene teorije,

- španščine,
- angleščine in nemščine,
- klekljanja,
- kaligrafije,
- šivanja in krojenja,
- slovenščine,
- lektoriranja,
- računovodstva,
- fizike in kemije,
- matematike ter
- računalništva in uporabe interneta.

Vabimo vas, da tudi vi brezplačno ponudite ali poiščete kakršnakoli znanja in spretnosti s pomočjo Borze znanja Slovenj Gradec. Obiščite nas v prostorih Javnega zavoda MO-CIS na Partizanski poti 16 ali nas pokličite na telefonsko številko 02/ 88 46 402. Dejavnost in ponudbo Borze znanja lahko spremljate tudi na naši spletni strani: www.borzaznananja.si.

Milena Tretjak

Upravni in izvršni odbor Združenja rejcev konj Slovenske hladnokrvne pasme je zadnji sestanek pripravil v Razborci pri Tretjaku. Člani upravnega odbora so seznanjeni s tem, da je reja hladnokrvnih konj razširjena po vsej Sloveniji, možnosti za dobro rejo pa različne. V ta namen sestankujemo po celotni Sloveniji, čeprav je sedež združenja v Ljubljani.

Slovenija je z vstopom v Evropsko unijo prevzela evropski pravni red in ga uvedla v slovensko zakonodajo. Novost na tem področju so že omenjene priznane rejske organizacije,

nekaterih rejcev v rejski organizaciji, torej združenju, govorili tudi o razstavah, ki jih letos pripravljamo. Najprej bo razstava v okviru sejma Gornje Radgone, sledila pa bo samostojna razstava s prodajno avkcijo v mesecu septembru na Igu pri Ljubljani.

Sestanka se je udeležil tudi g. Darko Platovnjak iz selekcijske službe, ki je nekaj besed namenil subvencijam in nekaj plemenskim žrebce. Pojavlja se namreč problem slabo oskrbovanih žrebcev, ki so plemenjaki in nimajo opravljenih preiskav. Združenje naj bi skupaj s selekcijsko službo v

prihodnje nekako rešilo ta problem., pa četudi z ukinitvijo na nekaj pripustnih postajah plemenske žrebce slovensko hladnokrvne pasme.

Na sestanku je beseda tekla tudi o preglednih mestih za žigosanje naraščaja in sprejem v rodovnik. V letošnjem letu pregledna mesta še ostajajo enaka prejšnjim letom, s prihodnjim pa naj bi bilo nekaj sprememb.

Pomembno je omeniti tudi to, da bo glede na pravni red skupne evropske kmetijske politike država omejeno podpirala samo rejce, ki so organizirani v rejskih organizacijah. Tako se bo na letošnjih pregledih in žigosanjih pregledovalo članstvo rejcev v posameznih združenjih; npr. pri pasmi haflinger – kdor ni član, krije stroške žigosanja in popisa sam, kdor je član, ima pokrite stroške.

Malo drugače je pri pasmi SHL, kjer sta rodovnika A in B:

- tisti, ki so člani združenja in so lastniki živali, katere so vpisane v rodovniški register A in B rodovnika, na vzrejnih preglednih mestih, katera so določena in jih izvaja strokovna služba, ne poravnajo nobenih stroškov strokovne službe. Če želi imeti član

vzrejni pregled na domu, plača stroške ekipe, to je kilometrino in delo;

- tisti, ki so ravno tako člani združenja in na pregled pripeljejo živali, ki niso plemenske (to je vpisano v evidenčno knjigo – B obrnjen), za popis ženskega žrebeta ne poravnajo nobenih stroškov, za moško žrebe pa poravnajo stroške popisa;
- tisti, ki niso člani, imajo pa plemenske živali, morajo pristopiti k rejskemu programu, podpisati pristopno izjavo, plačati članarino za obe leti, in to 130 %, šele potem lahko pridobijo dokumentacijo za živali. Če ne poravnajo teh obveznosti, poravnajo vse stroške strokovne službe.

Objavljena pregledna mesta:

- **sreda, 23. 8. 2006:**
 - 8.00 Lokovica pri Plaskanu
 - 10.00 Straže pri Mislinji pri Času
 - 13.00 Razborca pri Tretjaku
 - 14.30 Vrhe pri Goljatu
 - 16.30 Poljana pri Zadruzi
 - 17.30 Dravograd pri Poberžniku
- **četrtek, 24. 8. 2006:**
 - 8.00 Janževski vrh pri Jesenšku

kakor jih v svojem 86. členu opredeljuje Zakon o živinoreji. Rejska organizacija torej združuje posamezne pasme in skrbi predvsem za kakovostni napredek svoje pasme konj v smeri rejskega cilja. To izvaja s predpisanim ocenjevanjem plemenskih živali, selekcijo in načrtnim parjenjem. Sekundarna dejavnost rejskih organizacij pa so tudi aktivnosti, ki služijo ocenjevanju in promociji čistopasemskih živali, kot so na primer razstave, tekmovanja, prikaz delovnih sposobnosti in podobno. Rejske organizacije torej niso ljubiteljska, športna ali rekreativna združenja, ampak profesionalne organizacije, ki izvajajo z zakonodajo predpisane naloge.

Tako smo člani poleg članstva

Ana Mager

V prekrasnem pomladnem jutru, 13. maja 2006, nas je Plamenov avtobus, ki ga je vozil lastnik, zelo prijazen gospod, odpeljal s cvetoče in dišeče Koroške. Bilo je 50 kmečkih žena, no 49, petdeseta sem bila jaz, ki naj bi skrbela, da bi vse potekalo tako, kot mora. To je bila moja prva taka izkušnja in uspela mi je ob pomoči zelo prizadevne in prijazne predsednice Društva kmetič Mežiške doline Milke Podričnik. Da smo potovali po pravi poti, pa je moral skrbeti kar šofer sam.

Ko je v Slovenj Gradcu ob 6.15 vstopila še zadnja članica, je bila prva naloga opravljena. Vse prijavitelje smo bile zbrane, vzdušje na avtobusu je bilo živahno in veselo. Za seboj smo pustile vse skrbi vsakdana. Naš prvi postanek je bil na Tro-

janah, kjer smo se malo okrepčale, saj je bil za mnoge odhod od doma zelo zgoden. Potem smo nadaljevali pot proti našemu prvemu cilju v Lokvi pri Divači – ogledati smo si zaželele najstarejšo turistično kraško jamo v Evropi, Vilenico.

Med potjo sem opazovala pokrajino, ki je bežala mimo. Lepo je videti druge kraje, posebej zanimiv je za nas Kras, ker je popolnoma drugačen od naše Koroške. Kraške lepote so kraške jame, ki si jih hodimo ogledovat, lepote naših krajev pa so gozdovi, travniki, njive, cvetoči sadovnjaki in vrtovi. Zame je naša Koroška najlepša, saj sem se tu rodila in tu je potekal tudi največji del mojega življenja.

Prijazna vodnica nas je popeljala v jamo po številnih stopnicah, zajemala nas je tema

podzemlja, istočasno pa so se ob svetlobi elektrike razkazovale prečudovite stvaritve narave, ki jih je ustvarjala stoletja dolgo. Nekaj teh skulptur so jamarji tudi poimenovali, naša vodnica pa nam jih je s pomočjo svetilke pokazala. Videle smo lisico, vraga, ki je čepel za najvišjim kapnikom, brezo, ki se je skrivala za tem istim kapnikom, veverico, vile so poplesavale pod stropom, špageti, ki so viseli s kapučinastega stropa, polno malih svečk in še več, vseh si nisem zapomnila. Teh lepote ne moreš opisati, moraš jih videti.

Jamo so tamkajšnji prebivalci poznali že pred stoletji, vanjo so se zatekali pred Turki. Ker se je iz jame pogosto dvigal steber meglic, so prebivalci ta pojav povezali s plesom vil, ki naj bi prebivale v jami, zato so

jo poimenovali Vilenica.

Za obiskovalce je danes osvetljenih okrog 450 m jame, cela pa meri več kot 1300 m, najgloblje sega v globino 180 m in je na nadmorski višini 418 m. Vse prevzete od jamskih lepot smo se zopet povzpele na avtobus, ki nas je odpeljal naprej proti mejnemu prehodu Bazovica, kjer je italijanski karabinjer hotel preveriti fotogeničnost vsake od nas na osebnih izkaznicah. Kmalu zatem, ko smo zapustili mejni prehod, se nam je odprl pogled na staro mesto Trst, ki je bilo že v rimskem času pomembno trgovsko središče, nekdanje glavno pristanišče, pozneje pa mu je to vlogo v veliki meri prevzela luka Koper.

V Trstu sem bila tokrat prvič. Prevzele so me številne ogromne stavbe stare arhitekture,

Del skupine pred gradom Miramare

ozke ulice, ki ne zadoščajo več gostoti današnjega prometa. Temu so se morali tamkajšnji prebivalci prilagoditi, saj imajo zelo malo avtomobile in veliko motorjev.

Avtobus nas je odložil ob obali, 10 km izven Trsta, malo vstran od našega cilja, gradu Miramare. Do tja smo šle peš in tako smo si lahko spotoma ogledovale razne zanimivosti. Kmalu smo v vsej svoji lepoti zagledale veličasten grad, ki stoji tik ob obali. Danes so v gradu čudovite zbirke, ki smo si jih imele možnost ogledati, okolico pa krasijo prekrasni parki z botaničnim vrtom, ki se razprostirajo na 22 hektarih. Vrta si na žalost zaradi pomanjkanja časa nismo utegnile ogledati.

Grad Miramare je med letoma 1856 in 1860 načrtoval nadvojvoda Maksimilijan Habsburški (1832–1867), brat avstrijskega cesarja Franca Jožefa. Na žalost Maksimilijan gradu ni dolgo užival, le od božiča 1860 do aprila 1864. Za tem je odšel v Mehiko, da bi tam zrušil mlado republiko

Benita Juareza in ponovno oživil monarhijo. Med prostovoljci za Mehiko se mu je pridružilo tudi 433 Slovencev. Toda kontrarevolucija ni uspela, Mehičani so Maksimilijana leta 1867 ujeli in ga ustrelili.

Po ogledu gradu smo si ustvarile še trajen spomin na naš obisk – fotografirale smo se, nato smo se od tam poslovile. Odpeljali smo se nazaj v Trst, kjer smo se malo potepale po mestu in pokukale na tržnico, kjer pa ni bilo kaj posebej zanimivega. Bolj zanimive so bile veličastne stavbe, ki so kljub svoji starosti še vedno ponos mestu.

Ker se je ura približevala štirinajsti, smo morale zapustiti mesto in se napotiti nazaj v našo Slovenijo, kajti v Kopru, natančneje v Šalari v restavraciji Emonec, nas je že čakalo kosilo. S kosilom smo bile zadovoljne, le astronomsko visoka cena brezalkoholne pijače nas je šokirala, kar je bilo še kar nekaj časa tema razprav.

Naša pot se je nadaljevala po slovenski obali vse do Pirana. Piran je naš kulturni zaklad.

Je zelo staro mesto. Arheologi so dokazali, da je bil naseljen že v prazgodovini. Spada med srednjeveška mesta in v skupnost obzidanih mest. Na hribu nad mestom se je ohranilo del zidu, s katerim so se nekdanji prebivalci zaščitili pred napadalci. Tudi nas se je kar nekaj povzpelo pogledat te ostanke obzidja z obrambnimi stolpi. Ta del je seveda obnovljen in varen za ogled. Naš trud je bil poplačan, ko smo se povzpelle na vrh stolpa, razgled je bil namreč čudovit. Pod nami se je razprostiral ves Piran z zalivom, videlo se je vse do hrvaške Savudrije. Ta razgled nam je omogočilo tudi lepo vreme, ki nam je služilo ves dan.

Ogledale smo si tudi cerkev sv. Jurija, ki stoji na hribčku kot stražar svojemu mestu in ga čuva sedaj, ko je obzidja le še malo.

Glavni trg krasí spomenik slavnega violinista Giuseppeja Tartinija, v neposredni bližini pa je tudi akvarij morskih živali iz našega Jadrana. Zame je bil tudi ta ogled pomemben, videla sem veliko zanimivih in

lepkih živali, ki krasijo naš Jadrán. Pričakovala sem, da bom lahko videla morskega psa, ki so ga nekoč imeli v bazenu, a ga na žalost ni bilo, nadomeščale so ga druge večje ribe, tudi te so bile vredne ogleda.

Ob 19.00 uri smo se zopet zbrale na avtobusu. Bil je čas, da se odpravimo nazaj proti naši Koroški. Zapeljale smo se skozi Portorož, naš turistični biser, ki ga kvari pogled na propadajoče hotele, ki nam res niso v ponos.

Po poti nazaj domov je bilo na avtobusu veliko manj živahno, poznala se je utrujenost naših žensk. Vse smo si želele čim prej nazaj v toplo zavetje koroških domov.

Ko sem na Prevaljah stopila iz avtobusa, sem se počutila srečno, da je izlet uspel, in to brez večjih nevšečnosti, saj je bila to moja prva izkušnja vodenja izleta. Sedaj bi morda naredila marsikaj bolje, upam, da so mi udeleženke oprostile kakšen spodrselj in se bodo tudi v bodoče pridno udeleževale izletov tudi v primeru, če jih bom spremljala jaz.

10. redni občni zbor Konjerejskega društva Mislinjske doline

Milena Tretjak

Letos člani Konjerejskega društva Mislinjske doline praznujemo 10 let delovanja. Ustanovni člani, le-teh je bilo na prvem ustanovnem zboru sedemnajst, so si že takrat zadali smernico aktivnosti v konjereji. Tako člani vsa leta do sedaj aktivno sodelujejo na različnih srečanjih in prireditvah, poleg teh dejavnosti pa veliko truda vlagajo v rejo oziroma naraščaj konj.

Na letnem občnem zboru, ki se je vršil v Podgorju v gostilni Bučinek, se je razpravljalo predvsem o aktivnostih, organiziranju strokovnih ekskurzij in o možnostih priprave kakšne razstave konj. Občni zbor se je zaključil s podelitvijo priznanj ustanovnim članom in strokovnim predavanjem g. Iva Ledineka.

Za nami je deset let aktivnega delovanja.

Foto: Mateja Konečnik

Tone Pridigar, univ. dipl. inž. gozd., vodja odseka za gozdne živali in lovstvo,
 Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Slovenj Gradec

Lovstvo je že od davnine sestavni del gospodarskega, socialnega in kulturnega življenja človeške skupnosti. Skozi zgodovino se je seveda vloga lovstva v družbi zelo spreminjala. Če je pomenila nekoč le preživetje človeka, je v današnjem času poslanstvo lovstva mnogo širše in zato zahtevnejše. Zaradi vse bolj ogroženega naravnega okolja in nenaklonjenosti širše javnosti postaja tudi vse bolj odgovorno.

Najpomembnejša naloga, ki jo današnja družba nalaga lovstvu, je ohranjanje uravnoteženosti med populacijami divjadi in okoljem ter populacijami med seboj. Lovske organizacije opravljajo nalogo tako, da gospodarijo s populacijami divjadi po načelu trajnostne gospodarske rabe. Poleg divjadi skrbijo še za druge divje živali, še posebej za redke in ogrožene. Vse pomembnejša postaja vloga lovcev pri ohranjanju življenjskega prostora divjim živalim. Pritiski civilizacije v naravno okolje so vse hujši. Človek si izmišlja vedno nove načine nasilja. Problem je širši, rešitev moramo iskati skupaj na višjem nivoju. Naloga lovcev, kot dobrih poznavalcev razmer, pa je storiti več pri osveščanju javnosti o tovrstni problematiki.

Pri izvrševanju nalog so vodilo današnjemu sodobnemu lovstvu naslednja načela:

- upoštevati nova spoznanja biologije in drugih znanosti in jih sproti vključevati v lovstvo;
- tudi v današnjih razmerah, ko so v naravi prekinjeni

številni samoohranitveni mehanizmi, v največji možni meri upoštevati naravne zakonitosti;

- v naravi je obstoj posameznega osebka, najsibo živali ali rastline, podrejen višjemu nivoju – populaciji in življenjski skupnosti;
- ni delitve divjadi na škodljive in koristne;
- vsaka živalska vrsta pomeni večjo biotsko raznovrstnost in večanje stabilnosti življenjske združbe;
- divjad mora ostati, divje živali morajo biti sposobne same preživeti;
- vsako krmljenje je nenaravni poseg, ki je upravičen pod posebnimi pogoji,
- pravemu lovcu pomeni nekaj le vitalna plašna divjad in ne rejena in napol udomačena;
- divjad oblikuje okolje, po zunanjih znakih (rogovju, telesni razvitosti) ne moremo sklepati o dedni zasnovi;
- kvaliteta divjadi je največ odvisna od njene številčne, spolne in starostne usklajenosti populacije z življenjskim prostorom;
- divjih živali ne moremo obravnavati ločeno od njihovega življenjskega prostora,

prav tako ne populacije ene vrste ločene od ostalih populacij;

- osnova za gospodarjenje z divjadjo ni posamezno lovišče, je širši prostor, ki zajema življenjski prostor populacije;
- z divjadjo moramo gospodariti tako, da ohranjamo populacije dovolj številčne, da se same trajno obnavljajo, vendar s škodami, ki bi ogrozile druge dejavnosti v prostoru ali celo ohranitev kulturne krajine (poseljenost podeželja) ne ogrožajo drugih populacij in ne življenjskega prostora.

Z dosedanjim delom je lovstvo veliko doprineslo k ohranjanju divjadi. Nova kvaliteta upravljanja z lovišči pomeni upravljanje z divjadjo in njenim življenjskim prostorom, kjer pri določanju vseh vrst ukrepov poleg gozdarjev in lovcev sodelujejo še naravovarstveniki, kmetijci in drugi.

Zavedamo se, da bomo naravo ohranili samo z vključevanjem in upoštevanjem vseh souprabnikov prostora.

Strelsko prvenstvo v Doliču

V okviru praznovanja 60-letnice Lovske družine Dolič je bilo v nedeljo, 21. maja, v Doliču lovsko strelsko prvenstvo Lovskogojitvenega bazena Slovenj Gradec.

Sodelovale so vse lovske družine bazena, vsaka z dvema ekipama, člansko in veteransko, ter posamezniki.

Na strelišču strelskega društva Dolič so streljali z malokaliberskimi puškami v tarče lisice, srnjaka, gamsa in divjega prašiča v različnih strelskih položajih, pri lovskem domu pa na glinaste golobe.

Med lovskimi ekipami so v kombinaciji pri članih dosegli:

1. mesto: LD Dolič
2. mesto: LD Slovenj Gradec
3. mesto: LD Gradišče

V kombinaciji med ekipami veterani:

1. mesto: LD Podgorje
2. mesto: LD Gradišče
3. mesto: LD Golavabuka

Med člani je slavil prvo mesto Polde Travner iz LD Dolič, pri veteranih pa Aleksander Štumpfcl iz lovske družine Podgorje.

Zmagovalna ekipa lovcev lovske družine Dolič: od leve proti desni Franc Oštir, Simon Ošlak in Polde Travner.

Tradicija naših staršev, dedkov in babic

Tekst in fotografije: Stanko Hovnik

Na kmetiji Ivana Grobelnika, po domače Rdela na Gmajni pri Slovenj Gradcu, je bil 27. maja 2006 prikaz že skoraj pozabljenega kmečkega opravila, tradicije naših staršev, dedkov in babic, ročno košnje trave.

Kosci in opazovalci smo se zbrali na Grobelnikovi domačiji ob 6. uri zjutraj. Tu je gospodar po stari navadi navzočim za okrepčilo natočil šilček žganja. Med nami je bil tudi gospod župnik Peter Leskovar iz Slovenj Gradca in pred pričetkom smo zmolili

molitev za srečno košnjo. Po gospodarjevem navodilu so se kosci, devet jih je bilo, postavili v vrsto na travnik in začeli z ročno košnjo trave. Za dobro voljo so poskrbeli domači pevci, harmonikarja in ansambel Jehart iz Šmartnega. Med košnjo je gospodar točil žganje in mošt, dekleta pa so pokošeno travo trosila za sušenje.

Ko je bil del travnika pokošen, so kosci dobili kmečki zajtrk (ajdovi in koruzni žganci, sladko in kislo mleko, kava). Po uspešni ročni košnji je bilo

kosilo na TC Rahtel.

Opazovalci, med katerimi je bil tudi Matjaž Zanoškar, župan mestne občine Slovenj Gradec, smo videli tudi košnjo z motorno kosilnico.

Čestitke gospodarju Ivanu Grobelniku za dobro organiziran prikaz košnje. Ta prireditelj naj bi bila tradicionalna. Upajmo, da jo bodo negovali in nadaljevali tudi mlajši s psovstva Grobelnik.

Med kosci je bil tudi slovenjegraški župnik Peter Leskovar.

Kosci na Grobelnikovi kmetiji

Ročne košnje se je lotilo devet »kvalificiranih« koscev.

Grobelnikova mama bo v letu 2007 praznovala 90. rojstni dan, pevci in ansambel Jehart so ji zapeli in zaigrali ter ji čestitali za visok jubilej.

60 let lovske družine Slovenj Gradec

Ida Robnik

Letos praznuje kar nekaj lovskih družin jubilej, 60-letnico delovanja. Med njimi je v nedeljo, 10. junija, visoko obletnico dostojno obeležila Lovska družina Slovenj Gradec. Osrednja proslava je bila v kulturnem domu v Slovenj Gradcu. Poleg članov LD Slovenj Gradec so se je udeležili še številni povabljeni predstavniki sosednjih lovskih družin in gostje z avstrijske Koroške ter iz Hrvaške, predstavniki Koroške Lovske zveze in Lovske zveze Slovenije ter občine Slovenj Gradec. Spomnili so se aktivnosti, ki so jih izvajali v teh letih in s tem dosegli urejeno in stabilno stanje v svojem območju, med kulturnim programom pa so razvili nov prapor LD in obesili 63 trakov, ki so jih darovale številne organizacije, prebrali pa so tudi 244 imen darovalcev žebličkov. Praznovanje je sovpadalo s prireditvami Mestne občine Slovenj Gradec, ki je ta dan zaznamovala s srednjeveškimi prireditvami. Lovci so si del tega programa ogledali, potem pa nadaljevali druženje na lovski koči Sele, kjer so se jim pridružili lastniki gozdov in zemljišč.

Dušan Leskovec

Pred 60. leti, ko se je začela pot lovske družine, so bili povsem drugačni časi. Komaj je utihnilo orožje II. svetovne vojne, številni domovi so bili razrušeni, svojci so še vedno žalovali za svojimi dragimi, ki so med to morijo izgubili življenja, divjad v gozdu, ki je med vojno bila včasih tudi edini vir preživetja je bila zdesetkana. Vsak si je po svojih močeh prizadeval, da si uredi življenje in zaceli rane, pozabi grozote vojne in odpravi posledice, ki jih je pustila za seboj.

Pa vendar so se našli ljudje, ki jih je gnala skrb za divjad in ljubezen do narave, da so si kljub vsakdanjim težavam in skrbem vzeli čas tudi za lov in lovstvo. Potrebno je bilo storiti

Lovski oktet LD Prežihovo - Kotlje in Rogisti LD Muta

marsikaj. Lovska organizacija se je organizirala na povsem novih osnovah, ki jih do tedaj niso poznali.

Naši takratni ustanovni člani so zaorali ledino tudi na tem področju, korak za korakom so razvijali to, kar imamo danes, in uspeli. Pozneje so prihajali novi člani in tudi ti takoj prišli za delo. Kdo bi lahko seštel vse ure povsem prostovoljnega dela, ob vsakem času in vremenu, ki so bile narejene v lovišču, na lovskih objektih, na organizacijskem področju ... Nikoli ni nihče za to zahteval ali iskal plačila. Največja nagrada in zadovoljstvo sta bila pogled na številno in raznovrstno divjad, na lovske objekte in naprave ter dobro počutje med tovariši.

Postopoma, kot se je razvijala lovska družina, so se poleg osnovnih dejavnosti, skrbi za divjad in okolje ter organizacijskih zadev, začele pojavljati tudi drugačne potrebe, kot je izobraževanje članstva, organizirale so lovske razstave, razvijala sta se kinologija in strelstvo. Pričeli smo z gradnjo lovskega doma. Z namenom spodbujati strelstvo, tako športno kot lovsko, smo pričeli graditi sodobno strelišče v Žančanih, katerega koristijo tudi drugi uporabniki. V ta namen je bil v tem letu nabavljen tudi nov najsodobnejši

Proslave so se udeležili člani LD Slovenj Gradec in povabljeni iz drugih LD, iz Koroške Lovske zveze, predstavniki zamejskih lovcev, kolegi iz Hrvaške ter predstavniki družbenopolitične skupnosti.

Predsednik LD Slovenj Gradec Dušan Leskovec prejema darilo lovskih kolegov iz Hrvaške.

Predstavnik Koroške lovske zveze Dušan Kudrnovsky je Dušanu Leskovcu izročil priznanje za vzorno in požrtvovalno delo LD Slovenj Gradec.

Dušan Leskovec je razvil nov prapor LD Slovenj Gradec in ga predal praporščaku.

stroj za metanje umetnih go-
lobov. Gradnja zaradi visokih
stroškov ne poteka tako hitro,
kot bi želeli, vendar upamo,
da bo tudi to v kratkem času
urejeno. Iskali smo nova pri-
jateljstva in vezi in jih, kar si
štejemo še v posebno čast, na-
šli tudi pri prijateljih lovcih
LD Srndač Hum na Sutli, s
katerimi smo že skoraj 30 let
tudi pobrateni. Posebej pa smo
lahko veseli in zadovoljni, da
razvijamo dobre odnose tudi
z našimi lovskimi prijatelji iz
slovenskega lovskega društva
FJK Doberdob, KPL Celovec
ter ostalimi porabniki prostora,
kot so zemljiški posestniki,
s katerimi se letos tradicionalno
srečujemo že osmič, ZZG in
lovskim inšpektoratom. Tudi
na drugih področjih so bili
naši člani s svojo zavzetostjo
in čutom odgovornosti ter
pripadnosti lovski družini in
lovstvu zelo uspešni. Posebej
velja tu pohvaliti kinologe in

strelce, ki povsod dosegajo iz-
jemne rezultate.
Lov in lovstvo sta se oblikova-
la in razvijala v skladu z raz-
merami in s časom. Tudi sedaj
stojimo pred spremembami, ki
narekujejo drugačne pristope
in pogled na lov in lovstvo.
Vedeti moramo, da smo pod
kritičnim očesom javnosti in
le od nas samih je odvisno,
kakšen bo ta odnos do nas.
Porušenih naravnih ravnove-
sij človek verjetno ne bo več
odpravil, lahko pa zaustavi ne-
gativne pojave v naravi in upo-
časni njihov tok.
Zavedati se moramo, da smo
souporabniki prostora, na ka-
terem naj bi imeli vsi enake
pravice. Te pravice pa nikomur
ne dajejo možnosti, da se do
narave in njenih vrednot ob-
naša neodgovorno. Kapitalsko
razmišljanje in želja za čim
večjimi in hitrimi dobički so
elementi, s katerimi se lovci
sami ne bomo zmogli spopri-

jeti, lahko pa dajemo vzgled in
pobude. Čeprav smo lovci prvi
zaščitili določene ogrožene
vrste divjadi in se odpovedali
lovu nanje, nam določen del
javnosti iz vsemogočih raz-
logov ne priznava, da smo za-
ščitniki narave.
V zadnjem času se pojavljajo
tudi težnje posameznikov in
nekaterih političnih strank
po drugačni organiziranosti
lovstva, ki pa bi bil lahko samo
korak nazaj. Največjo škodo
pri tem pa bi zopet utrpela
divjad, za kar obstaja dovolj
zgodovinskih in drugih doka-
zov. Sprejemajo se zakoni ali
pa so v pripravi, ki verjetno ne
bodo dobro vplivali na stanje
v društvi in organizacijah.
Že dve leti je v veljavi nov za-
kon o divjadi in lovstvu, ven-
dar manjka cela vrsta aktov, ki
bi nekatere stvari razjasnila.
Najpomembnejši dokument za
nas je verjetno koncesijska po-
godba, s katero bi lovske dru-
žine definirale pravno podlago

za upravljanje z lovišči.
To je del sedanost in s tem
se moramo sprijazniti. Ver-
jamem, da bomo lovci znali
uspešno premagati te težave.
Želimo in upamo, da bodo tudi
drugače misleči pričeli gledati
na nas drugače, da bo počasi
prevladala zavest, da lovstvo
ni samo lov, da smo varuhi na-
rave in da znamo in zmoremo
še kaj več.
**Prav zaradi tega bo varova-
nje narave in njenih vrednot
še naprej naša temeljna in
glavna naloga; zagotavljanje
možnosti preživetja vsem
živim bitjem in sonaravno
bivanje vseh vrst. Ohranimo
generacijam, ki prihajajo za
nami, to zemljo vsaj takšno,
kot smo jo prejeli od svojih
prednikov.
Narava ima svoja pravila,
ki jih ljudje vedno ne razu-
memo. Učimo se od nje in jo
spoštujemo.**

Trakove so darovale številne organizacije in skupnosti

MoPZ KOPE je zaključil prireditev z ubrano pesmijo.

Po proslavi so lovci LD Slovenj Gradec z gosti naredili skupinski posnetek.

Na Selah so se družili z lastniki gozdov in zemljišč.

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.

TRGOVINA
LES
SPECIALIZIRANA TRGOVINA
ZA OSKRBO GOZDARSTVA

V naši gozdarskih trgovinah Les v Slovenj Gradcu in v Radljah ob Dravi vam nudimo vse, kar potrebujete za delo v gozdu: vse gozdarsko orodje in opremo za posek in spravilo lesa, zaščitna sredstva in oblačila za gozdarje, kosilnice in motorne kose, škarje za živo mejo in vse druge drobne pripomočke za delo v gozdu in doma na vrtu.

**SMO POOBLAŠČEN SERVIS ZA HUSQVARNO,
STIHL IN JONSERED.**

Oglasite se pri nas!

SLOVENJ GRADEC, Cesta na Štibuh 1
Telefon in faks 02/ 88 21 620

RADLJE OB DRAVI (Dvorec), Koroška cesta 68
Telefon in faks 02/88 71 423

**VSESTRANSKE KOMBINIRANE KOSE, KI SO
KOS VEČINI OPRAVIL V PARKIH IN VRTOVIH**

HUSQVARNA
323LD
1,2 KM

cena: 93.900 SIT
(391,846 EUR)

KOSILNICA
HUSQVARNA
R 152 SV, B&S,
7 KM

cena: 129.900 SIT
(542,06 EUR)

Ob nakupu prejmete darilo !

Junij je najlepši čebelarški mesec

Janez Bauer

Nepokošeni travniki so za naše čebele prava pojedina. Od prvih jutranjih žarkov do temne noči čebelice letajo s cveta na cvet, nabirajo medicino in jo prinašajo v panj. Tam jo predelajo v sladki cvetlični med, takšen zlato rumene barve, ki močno diši po travnikih.

Idilično pripoved pa je skazila letošnja ohladitev v začetku junija. Veliko čebelarjev je pohitelo in so iztočili med že pred to ohladitvijo. Zato pa so morali nato čebele v hladnih dneh krmiti. Tisti, ki so počakali, so dobili cvetličnega medu nekaj manj, a je ta vrhunske kvalitete. Naši travniki, seveda če niso že goli in posejani s silosnimi balami, dajejo cvetlični med vrhunske kvalitete, saj sta zemlja in zrak še nezastrupljena z raznimi nitrati, herbicidi in pesticidi. Zato tudi ne beležimo kake zastrupitve naših čebel, kot se je to pred časom zgodilo v Prlekiji, kjer so vinograde škropili s strupenim škropivom. Na misel mi pride tisti pregovor, da tam, kjer ne more živeti čebela, tudi človek ne more več. Zavedajmo se tega in ohranimo naravo neokrnjeno, da bodo lahko še naši otroci in vnuki uživali sadove naše prelepe Koroške.

Že v začetku maja smo cvetlični med iztočili, sedaj pa se prične veliko pričakovanje gozdne paše na smreki, ki nam da glavni pridelek. Vsako leto po

desetem juniju lahko pričakujemo medenje smreke. To se pričena v nižinah in se potem počasi dviga, vsake tri dni za približno sto metrov. Dober čebelar, ki ima čebele na pravem mestu, bo točil iz polnih panjev najmanj dvakrat. Dobra mesta pa so tista na prisojnih legah ob vznožju naših planin. Čebele se s praznim trebuščkom dvigajo ob pobočju do medjenja se tam najedo sladke smrekove mane in se spustijo polne v panj. Tam oddajo medicino sovrstnicam v predelavo in že hitijo po novo pošiljko. Največji donos v čebelnjak je v krogu 500 m okrog čebelnjaka, do 90 % vse medicine je iz te bližine. Na ta način se tudi ugotavlja kvaliteta pasišča in dober čebelar si bo našel tako, da bo imel vsaj trikrat letno polne panje medu.

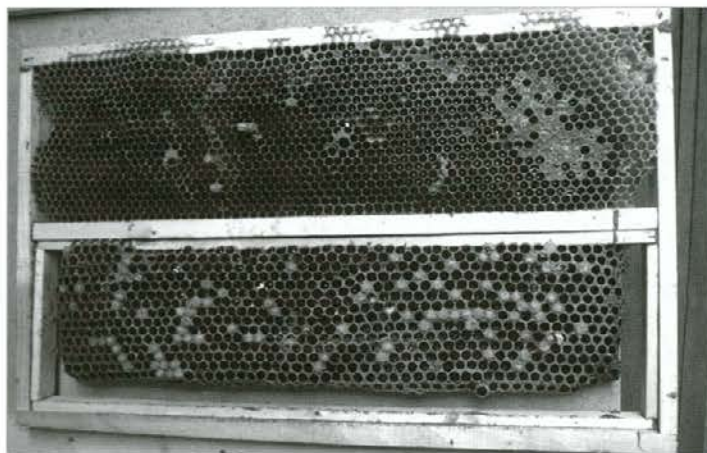
Sedaj se prične tudi borba proti varoji, temu zajedavcu, ki pije kri čebelam in siromaši naše panje. Znebili se je ne bomo nikoli, lahko jo samo omejimo in zmanjšujemo, da bo v čebelnjaku naredila čim manj škode. Vendar pozor! Sedaj v času medjenja so primerne in dovoljene samo naravne metode. Ena od njih je izrezovanje trotovine. Znano je, da varoza v trotovske celice zaleže veliko več ličink kot pa v čebeljo celico. Zato en sat v vsakem panju pregradimo na pol, da bodo lahko čebele v praznem panju gradile trotovino. Ko je tak sat zgrajen in zaležen, ga odvezamo in

damo v sončni topilnik. Na ta način se bomo znebili veliko varoze, pridobili bomo pa tudi veliko lepega voska.

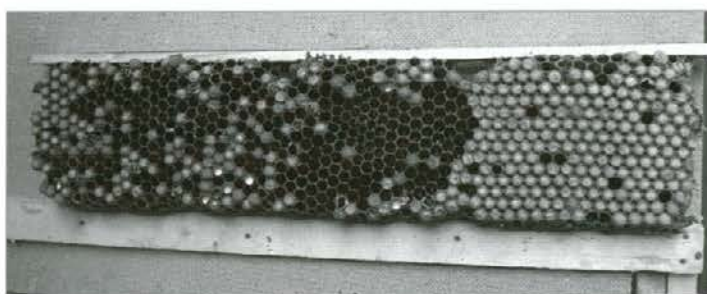
V uradnem listu je izšel Pravilnik o registraciji obratov nosilcev dejavnosti poslovanja s hrano. To je tisti pravilnik, po katerem bomo lahko sedaj vsi registrirali svoja čebelarstva pri VURS in uradno postali pridelovalci hrane. V pripravi pa so tudi pojasnila novele Zakona o

dohodnini, kjer bomo izvedeli, kakšne so naše davčne obveznosti, če želimo prodajati med doma. O vseh teh novostih vas bomo še obvestili.

Sedaj pa hitro v čebelnjak, pogledat, če so medišča že polna žlahtnega smrekovega medu. Ne pozabite, da je naš gozdni med eden najboljših na svetu in da je naš čebelar lani postal državni prvak. Naše čebele nosijo najboljši gozdni med v Sloveniji.

Pregrajen čebelji sat, spodnji del je izdelana trotovina.

Pokrite trotovske celice, ki smo jih odvzeli iz sata s trotovino.

Pri prič

Aleksandra Panić, 4. razred OŠ

Zdaj ko ptičja gripa straši,
končana je kravja mora.
Svet se vrača kravi naši,
zdaj je fora, da ni nora!

Trgovine založene,
police s piščanci naložene,
išče zdaj se govedina,
junetina, teletina.

Priznati se vendar mora,
tu ni dvoma, tu ni spora,
da med nami pametnimi
je tudi kakšna krava nora.

Mnoge malčke, drobne palčke
in palčice, suhe deklice,
ohranilo je prav mleko naše,
z najboljše gorske paše.

Zato zdaj žalujem s ptiči,
orli, vrabčki in goliči
in zahtevam pri tej prič,
naj se ptičem opraviči.

Kaj če gripe sploh ne bo,
če se je pač nekdo zmotil,
to me jezi, to me moti,
da se je ptic tako lotil.

Zato prosim, usmiljenje,
gre za piščančje življenje,
gre za ptice lepote
in drobne pevke sinice.

Krave držimo zdaj s ptiči,
ščinkavci, slavčki, golobiči,
in zahtevamo pri tej prič,
naj se ptičem opraviči.

Najbolj žalostno se zdi,
da se odvrčajo vsi,

od labodov lepih nežnih,
elegantnih, belih, snežnih.

Kdo naslednji je na vrsti?
Tist', ki pase ali brsti?
Je žival ali rastlina,
al' na vrsti je svinjina?

Zato zdaj držimo s ptiči,
kosi, lastovkami, goliči
in zahtevajmo pri prič,
da se ptičem opraviči.

Martina Sušec, dr. vet. med.

Gre za vnetno obolenje pljuč, ki ga poimenujemo tudi kronični bronhitis, astma oziroma strokovno kronično obstruktivno obolenje pljuč (COPD) ali kronični alveolarni emfizem.

Naduha je najpogostejša pri športnih, delovnih konjih. Vzroki, ki privedejo do nastanka bolezni, so številni, lahko se razvije samostojno zaradi napornega dela ter hitrega vdihovanja in izdihovanja ali pa se navezujejo na kronični bronhitis. Med vzročne dejavnike štejemo alergene (prah, plesni – vdihavanje spor, hrana, plini) in posledično alergijsko reakcijo.

Na drugem mestu so infekcije (virusne, bakterijske, mycoplasme), sledijo pa ostale respiratorne bolezni oz. patološka stanja, ki povzročijo zoženje zgornjega dela dihalnih poti, in starostna odpoved pljuč.

Klinična slika: otežkočeno in piskajoče dihanje, pohitreno dihanje, dvojni izdih, kašelj, nosni izcedek po opravljenem delu, zmanjšana delovna sposobnost konja.

Bolezen uvrščamo v 4 stopnje glede na jakost in odstopanja izraženih kliničnih znakov. Prva stopnja predstavlja začetek bolezni, s četrto stopnjo pa označimo najhujšo obliko.

Kronične oblike emfizema ne moremo pozdraviti, lahko pa

jo ublažimo. V poštev pride široka paleta zdravil, ki delujejo protivnetno, širijo bronhe in odvajajo sekret iz dihal in na ta način lajšajo dihanje.

Konju je treba izboljšati klimat-

ske razmere v hlevu. Hlevi naj bodo zračni, nastilj je treba zamenjati z žaganjem, seno močiti z vodo in omogočiti celodnevno pašo ter zmerno delo.

Janez Jurič, gojitelj malih živali

Martina Cigler, abs. agronomije

Janez Jurič je gojitelj malih živali že 15 let. Pri tem mu stoji ob strani žena Martina, veliko veselje z domačimi živalcami pa imajo tudi njuni otroci. Gojijo kunce, zajce, okrasno perutnino in drugo. Organizirani so v društvo, ki ga sestavljajo člani iz občin Dravograd, Slovenj Gradec, Prevalje, in Mežica. Društvo zajema tudi krajevne odbore, ki organizirajo prevoze in medsebojne obiske in razstave. Društvo izdaja revijo Gojitelj.

Janez Jurič pojasni, kako je potrebno pripraviti živali za razstavo: »Na domači razstavi imajo prednost živali domače vzreje, uvažajmo pa jih tudi iz tujine. Za razstavo jim postrižemo kremplje, očistimo in počešemo dlako, pri perutnini

je potrebno tudi obročkanje.« Društvo pa ne deluje le zaradi razstav, svojim članom daje za vzrejo perutnine na voljo tudi uporabo inkubatorja, poleg tega pa male živali tudi cepijo. Organizirajo razna predavanja in delujejo preventivno. Poleg članarine so zanje pomemben dohodek tudi prispevki sponzorjev.

Janez – Vanči je predsednik krajevnega odbora Dravograd, bil pa je tudi tajnik društva. Žena Martina je pomočnica društva pa tudi doma vodi gospodinjstvo tako, kot je treba. Pravita, da člane društva družijo ljubezen do živali in da se tu stkejo prijateljstva, ki so zelo čvrsta. Vanči ima dober odnos tudi s svojimi tremi otroki, ima

namreč dve hčeri in sina. Hčerka Helena, ki je od stare mame dobila kmetijo, gre po očetovih stopinjah. Končala je kmetijsko srednjo šolo v Mariboru in je torej kmetijski tehnik. Helenapravi, da Vanči rad pride na obisk k njim in občuduje prelepo okolico

cerkve pri sv. Križu. Najbolj pa je vesel, ker okoli njihove hiše skače mala vnukinja Nejka in se podi za okrasno kokoško in petelinčkom, ki sta ju jim podarila Vanči in Martina. Podarila sta jim tudi okrasnega zajčka in navadnega kunca.

Sv. Križ

Predsednik VS Šmiklavž Vinko Šmon

Vaška skupnost Šmiklavž praznuje svoj praznik. Praznik bodo zaznamovali z več prireditvami, ki se bodo začele v nedeljo, 18. junija, in končale v nedeljo, 2. julija, z že tradicionalnim grajskim piknikom. Program praznovanja je sestavljen iz športnih in družabnih iger ter srečanja občanov ob obnovljeni Kajuhovi tehniki, ki je delovala v času NOB v Vodrižu. Ob tem velja omeniti, da se bomo lahko srečali z g. Alojzom Mrzelom, še edinim živečim članom takratne tiskarne.

Posebno pozornost pa bodo namenili kulturnemu programu, saj bodo Šmiklavčanke in Šmiklavčani uprizorili kar dve gledališki predstavi. Prva bo spevoigra Vasovalci avtorice dr. Ljube Prenner v režiji gledališke igralke Jerice Mrzel ob pomoči glasbenega pedagoga Jožeta Leskovarja in v spremljavi Vlaste Šmon. S to predstavo želijo prispevati svoj delež ob praznovanju 100. obletnice rojstva znane odvetnice in pisateljice dr. Ljube Prenner.

Druga gledališka predstava pa je delo domačega avtorja Maksimiljana Kramljaka, in sicer govori o življenju puščavnika Valentina, ki je bil zadnji prebivalec na gradu Vodriž. Umril je točno pred 70 leti.

Vaška skupnost, ki ji predsedujem Vinko Šmon, zelo skrbi za urejenost in razvoj kraja, skupaj z aktivnim kulturnim društvom pa tudi za razne kulturne prireditve.

Ker svet vaške skupnosti počasi zaključuje svoj štiriletni mandat, z veseljem ugotavlja, da so z dobrim sodelovanjem mestne občine in njenim županom stoddstotno realizirali zadane načrte – celo nekaj več. Za največji uspeh si štejejo obstoj in obnovev osnovne šole in asfaltiranje ceste v Jenini. Dobro tudi sodelujejo s KE Zavoda za gozdove, ki skrbi za vzdrževanje gozdnih cest, ki jih je kar nekaj v njihovem območju. Niso pa obstali samo tu. Da bi se kraj še naprej razvijal in krajanom omogočal lepše življenje, so si v okviru strateškega razvoja mestne občine Slovenj Gradec od leta 2007–2013 zadali cilje:

- regulacija potoka Jenina,
- povečanje večnamenske dvorane za kulturno dejavnost,
- izgradnja omrežja za KTV,
- ureditev športnega igrišča pri osnovni šoli,
- posodobitev cest na območju vaške skupnosti,
- pridobitev gradbenih parcel za večjo poselitev kraja,
- ker se obeta izgradnja zdravilišča v neposredni bližini, bi kazalo razmišljati o turistični ponudbi.

Predsednik je poudaril, da če bomo upoštevali besede »našim prednikom v zahvalo, nam v spodbudo, bodočim rodovom kažipot«, bomo s skupnimi močmi vse to verjetno tudi dosegli.

Prisrčno vas vabimo na naše prireditve, na naše kulturno poletje, ki ga organiziramo ob prazniku vaške skupnosti. Doživeli boste gostoljubje krajanov Šmiklavža v lepem naravnem in vedno zelenem kraju. Ob prazniku vsem krajanom iskrene čestitke in najlepše želje.

Program praznovanja:

- **18. junij:**
 - o mali nogomet – turnir med sosednjimi VS ob 9. uri na igrišču v Šmiklavžu, organizira VS Šmiklavž;
 - o spevoigra Vasovalci ob 17. uri v dvorani pri OŠ Šmiklavž, organizira VS Šmiklavž, ZKD Slovenj Gradec, KD Šmiklavž;
- **25. junij:**
 - o srečanje ob obnovljenem obeležju Kajuhove tehnike – grad Vodriž – ob 10. uri, organizira VS Šmiklavž, LD Podgorje, ZB NOV Podgorje in Slovenj Gradec;
 - o vaške igre ob 15. uri na igrišču pri OŠ Šmiklavž, organizira VS Šmiklavž;
- **2. julij:**
 - o grajski piknik na gradu Vodriž – ob 14. uri sveta maša, ob 15. uri gledališka predstava, ob 17. uri na kmetiji Prijolič podelitev priznanj VS in KD, nato pa piknik.

Tekst in fotografije: Stanko Hovnik

V prostorih društva upokojenecv Slovenj Gradec je bila 20. maja 2006 predstavitev knjige Ivana Rusa *Jesen spomladi*. Ivan se je rodil 4. septembra leta 1946 kot sedmi otrok enajstčlanske delavske družine. Rasel je med petimi sestrami in tremi brati v Guštanju, na sedanjih Ravnah na Koroškem. Navdušenje za pisanje se ga je prvič polotilo že v srednji šoli; takrat je večkrat poslal kakšno zgodbicico na kakšen natečaj in tudi kdaj dobil literarno nagrado. Potem sta delo in skrb za družino prevladovala nad njegovim življenjem. Šele sedaj, ko je že nekaj let v pokoju,

se mu je v srce spet prikradla želja, da bi pisal. Leta 2003 se je vključil v literarno skupino Društva upokojencev Slovenj Gradec, včlanil se je tudi v Literarni klub piscev upokojencev Slovenije (LIKUS), kjer je s pripevki sodeloval v knjigi z naslovom *Ubrane misli*, z literarno skupino upokojencev pa so izdali knjigo *Sopotje*. S knjigo *Jesen spomladi* se je Ivanu Rusu končno uresničila velika želja, da izda svoje lastno delo. Mirko Osojnik, njegov sošolec, je prvencu na pot v uvodu zapisal tudi svojo ugotovitev, in sicer to, da značilne in dodelane notranje zgodbe Rusova zbirka zgodb nima, saj avtorja

ne zanima ne skupna ne vsebinska niti kronološka plat zgodb, ki so sedaj zagledale luč sveta. Gospod Rus preprosto uživa, ko ne glede na časovni razpon in tematsko noto dogajanja niza zgodbe, ki jih je doživel bodisi v svojem otroštvu bodisi v najlepših moških letih ali pa tedaj, ko so se mu lasje že posrebrili. Program je vodila klovnesa Eva Škofič Maurer in je za poznavanje njegovega dela prebrala nekaj zgodb, potem pa je bil na vrsti sproščen pogovor z avtorjem. Knjiga je bila dobro sprejeta in se dobro bere, zato so mu mnogi izrekli čestitke.

Avtorja knjige Ivana Rusa je predstavila klovnesa Eva Škofič Maurer

Metka Markovič dr. med., spec. spl. med.

Lymska borelioza je kronična sistemska bolezen, ki je razširjena po vsem svetu. Prizadene lahko različne organe in organske sisteme. V Sloveniji je endemična bolezen z visoko stopnjo obolenja prebivalstva. Bolezen je dobila ime po okrožju Lyme v Connecticutu v ZDA, kjer se je pojavila v epidemični obliki pri otrocih, ki so imeli otekle velike sklepe.

Povzročiteljica lymške borelioze je spiralna bakterija *Borrelia burgdorferi*. Obstajajo vsaj tri vrste bakterij, ki pripadajo kompleksu, ki ga imenujemo borelije lymške borelioze.

Epidemiološki rezervoar vseh borelij so gozdne živali, zlasti mali glodalci, domače živali pa tudi ptice. Prenašalci borelij so ščitasti klopi, ki so že prilagojeni parazitiranju na živalih. Za človeka so pomembni le tisti klopi, ki lahko parazitirajo tudi na človeku,

to so klopi iz družine Ixodidae.

Klinična slika

Okužba lahko poteka brez kliničnih znakov ali s hudimi spremembami na organskih sistemih.

Najpogosteje so prizadeti koža, živčevje in živčno skeletni sistem, lahko pa tudi oči, srce, jetra, limfni sistem in ledvice. Okužba se ponava-

di začne kot kožna sprememba v obliki obroča, imenovana eryt hema migrans, ki se pojavi na mestu vboda klopa. Od tod se borelije lahko raztrosijo po celem organizmu in največkrat povzročijo vnetje v centralnem živčevju (meningitis) in na sklepih (arthritis). Če se okužba ne pozdravi, borelije lahko ostanejo v organih in organskih sistemih ter povzročajo znake, ki so značilni za kronično okužbo.

Diagnoza okužbe

Nekatere klinične slike lymške borelioze, npr. eritema migrans, so tako značilne, da omogočajo zanesljivo diagnozo. Žal pa se pri borelijski okužbi pojavljajo bolezenske spremembe, ki bolezen samo nakazujejo ali so zanjo povsem neznačilne. Pri teh bolnikih je potrebna mikrobiološka potrditev okužbe. Imunski odziv bolnika na okužbo z borelijami nastaja počasi. Protitelesa zasledimo šele mesec do dva po okužbi, lahko pa tudi pozneje. V endemičnih področjih, kot je Slovenija, ugotavljamo bakterijska protitelesa tudi pri zdravih ljudeh, kar kaže, da so osebe prebolele okužbo, ne da bi razvile klinične znake bolezni.

Znaki na koži

Potujoči eritem (erithema migrans) je glavni predstavnik zgodnje lokalizirane borelijske okužbe in najpogostejši klinični znak lymške borelioze. Pojavlja se v vseh starostnih obdobjih in pri obeh spolih. Nastane na mestu vnosa borelij v kožo, to je praviloma na mestu vboda klopa. Po nekaj dneh do nekaj tednih se pojavi rdečina, ki se postopno veča, začne na sredini bledeti in dobi obliko obroča, ki se širi navzven. Kožna sprememba traja nekaj dni do nekaj mesecev, običajno več tednov. Na mestu kožnih sprememb navajajo bolniki blago srbenje, včasih pečenje ali bolečine. Slaba polovica bolnikov pa navaja splošno slabo počutje,

utrujenost, glavobol ter bolečine v mišicah in sklepih, kar nakazuje, da okužba najbrž ni omejena samo na kožo oz. da je prišlo do razsoja povzročiteljev. Dokaz takega razsoja je pojav dodatnih kožnih sprememb, podobnih primarnim. Kožne spremembe so običajno ovalne ali okrogle, lahko so popolnoma nepravilnih oblik in jih pri odraslih najdemo na spodnjih udih. V predelu pazduh in dimelj jih lahko zamenjamo z glivičnimi.

Diagnozo postavimo na podlagi značilnega poteka in videza kožne spremembe.

Prizadetost živčevja - nevborelioza

Zgodnja nevborelioza (2. stadij)

Bolezen se prične teden do šestnajst tednov po vbodu klopa. Potek je enofazen. Najbolj značilne so pasaste bolečine, ki nastanejo zaradi vnetja perifernih živcev, ki izhajajo iz hrbtenjače. Prizadeti so lahko tudi posamezni možganski živci, najpogosteje sedmi, ki oživčuje obrazne mišice. Izključna prizadetost možganskih živcev se pojavlja pri 45 do 50 odstotkih bolnikov, izključna prizadetost živcev na spodnjih okončinah pa pri 10 do 20 odstotkih bolnikov. Pogosto so vnetju pridružene še asimetrične ohromitve. Bolečine, ki so hude in najbolj izrazite ponoči, so v četrtini primerov edini simptom bolezni. Njihova intenziteta narašča s starostjo. Na posameznih delih telesa se lahko pojavijo hiperstezije oz. povečan občutek za bolečino. Pojavijo se lahko motorične okvare, ki se kažejo v motnjah delovanja prizadetega živca. Druge oblike zgodnje nevborelioze se kažejo s simptomi in z znaki prizadetosti možganskih open - meningitis, hrbtenjače - mielitis ali možganov - encefalitis. Bolezen pa lahko poteka atipično in je podobna drugim nevro-

loškim boleznim, npr. multipli sklerozi, tumorjem ...

Kasna nevborelioza (3. stadij)

Zajema 2 - 4 odstotke bolnikov. Označimo jo kot stalno prisotno vnetje osrednjega ali perifernega živčevja, ki traja več kot šest mesecev in se kaže z dvema pojavnima oblikama: kot kronični meningitis in kronično vnetje možganov in hrbtenjače (kronični encefalomielitis).

Bolniki s kroničnim meningitisom imajo glavobol, čutijo se utrujene, hušajo, nimajo pa tipičnih znakov prizadetosti živčevja.

Za bolnike s kroničnim encefalitisom je značilno, da razvijajo počasi napredujočo spastično ohromitev, ataksijo, naglušnost, motnje mišljenja, slabost, utrudenost, glavobol. Zdravljenje z antibiotiki zagotovo skrajša trajanje bolezni, zdravljenje kasnih oblik pa ni vedno povsem uspešno.

Prizadetost sklepov in mišic

Lymski artritis - vnetje sklepa

Povprečni interval od okužbe do nastanka lymškega artritisa je približno šest mesecev (od šest dni do dveh let). Polovica bolnikov ima že pred pojavom artritisa bolečine v sklepih brez otekline. Prizadetost sklepov je asimetrična, prizadetih je več kot eden in manj kot pet sklepov. Bolnik zboli nenadoma, z oteklino predvsem velikih sklepov. Najpogosteje je prizadeto koleno, redkeje komolec ali gleženj. Pogosto je prizadet čeljustni sklep. Pri pregledu je sklep otekel, koža pa ni pordeela. Sklepi praviloma bolijo, vendar imajo bolniki z velikimi oteklina malo težav. Spremembe na sklepih lahko trajajo od treh dni do enajst mesecev. Potek lymškega artritisa je spremenljiv, lahko se ponavlja in lahko traja več

let. V začetku so napadi krajši in pogostejši, potem pa se vnetje sklepov podaljša na več tednov ali mesecev. Temperatura praviloma ni povišana, so pa bolniki lahko utrujeni in imajo poleg prizadetih sklepov še druge znake bolezni, npr. meningitis, eritema migrans, kronični atrofični dermatitis.

Zdravljenje z antibiotiki ni vedno uspešno. Pri takih bolnikih pride v poštev zdravljenje z zdravili, ki delujejo na imunski sistem. Z nesteroidnimi antirevmatiki bolniku olajšamo bolečine. Ocena uspešnosti zdravljenja je možna šele po šestih mesecih. Bolnike, pri katerih je zaradi dolgotrajnih vnetij prišlo do hudih okvar sklepa, moramo napotiti k ortopedu ali fiziatru.

Sočasna prizadetost srca – lymfski karditis

Prizadetost srca se lahko kaže na različne načine, odvisno od tega, kateri del srca zajame bolezen. Tako lahko ugotovimo motnje v tvorbi in prevajanju impulzov, motnje srčnega ritma, vnetje osrčnika, vnetje srčne mišice s pridruženim

ali odsotnim srčnim popuščenjem ter dilatacijsko kardiomiopatijo.

Podporno zdravljenje lymfskega karditisa je usmerjeno k lažšanju simptomov in znakov bolezni. Za bolnike z blagimi motnjami ritma ali blagimi motnjami prevajanja so potrebni le opazovanje, počitek in trajen EKG nadzor. Pojav napredovanega A-V bloka zahteva trajen EKG nadzor, pri polovici bolnikov je treba uvesti začasni srčni vzpodbujevalnik. Pri vnetju osrčnika ali srčne mišice brez znakov srčnega popuščenja predpišemo bolniku počitek, kadar vnetje spremlja srčno popuščenje pa še podporna zdravila.

Za vzročno zdravljenje lymfskega karditisa uporabljamo antibiotike, ki pomembno skrajšajo bolezen in preprečijo nadaljnji razvoj.

Prizadetost oči

Prizadetost oči je pri lymfski boreliozii zelo redka. Vnetje oči je navadno pridruženo drugim pojavnim oblikam bolezni, včasih pa se razvije samostojno. Razvije se lahko v katerem koli stadiju bolezn

ni, najpogosteje v zgodnji fazi zgodnje razsejane okužbe. Časovno obdobje od eritema migrans do pojava vnetja traja nekaj tednov do nekaj let. Dolgotrajno vnetje lahko povzroči izgubo vida. V praksi težko dokažemo, da je nek očesni znak povzročila prav borelijska okužba, saj je postavitve diagnoze težavna. Pri blagem vnetju oči zdravljenje ni potrebno, pri večini vnetij uporabljamo antibiotike v obliki injekcij. Za zdravljenje z antibiotiki se odločimo že pri sumu na borelijski vzrok očesne prizadetosti, saj so praviloma učinkoviti in zanesljivo vodijo k izboljšanju vida, opustitev zdravljenja pa lahko povzroči hudo okvaro vida ali celo slepoto.

Lymfska boreliozia v nosečnosti

Že v zgodnjem obdobju bolezni borelije iz kože vdrejo v krvni obtok in se razsejejo v različne organe. Dosežejo lahko posteljico in preko nje pridejo na plod, ga okužijo in povzročijo morebiten neugoden potek nosečnosti. Nosečnice se morajo po vbodu klopa skrbno opazovati in

ob pojavu za lymfsko boreliozio značilne spremembe takoj obiskati zdravnika. Diagnozo zgodnjih sprememb postavimo s pregledom. Odvzamemo serološke preiskave, ki postanejo pozitivne pogosto šele po več tednih okužbe. Antibiotično zdravljenje pa začnemo takoj, in sicer z v nosečnosti varnimi zdravili v visokem odmerku, ker tako zagotovimo večjo varnost matere in otroka.

Preprečevanje lymfske boreliozie

Napori za preprečevanje bolezni so usmerjeni v iskanje učinkovitega in varnega cepiva za ljudi in v nespecifične ukrepe, ki bi ščitili pred okužbo oz. pred pojavom bolezni. Posameznik naj se izogiba predelom, kjer so klopi, se zaščiti pred vbodom klopa (primerne obleke in obutev, uporaba repelentov), zavestno poišče morebitne prisese klope in jih čimprej odstrani ter čim prej prepozna in zdravi zgodnje oblike lymfske boreliozie (s tem preprečimo pojav kasnejših oblik bolezni).

Jezikovne drobtinice: dvojina

Marta Krejan, prof.

Največkrat je slišati, kako se predvsem učenci v šolah pritožujejo nad naše ljube materinščine dvojino. Ko je pa vendar skoraj edini jezik na svetu, ki jo ima. Zakaj le? A res moramo vse tako »zakomplicirati«?

Kajpa, če pogledamo z drugega stališča: ali ni zanimivo, da smo eni redkih, ki imamo posebne izraze, kadar govorimo o dveh stvareh; ali ni bolje, če rečemo, da smo utrgali cvetlici, pa vsak ve, da gre za točno dve roži, ne da

bi morali posebej pojasnjevati število le-teh?

Res pa je, da nam dvojina dela precej težav predvsem pri sklanjanju. Morda nam bo pa v pomoč, če si pogledamo vsaj kak vzorec, da potem ne bomo več v dvomih, ali smo

sosedovega Jožkota nazadnje videli pred dvemileti ali dvema letoma (vsekakor je pravilna slednja oblika). Mislím, da največ preglavic povzročajo samostalniki srednjega spola (zopet neka izmišljotina, bi kdo rekel, a ni dovolj, da imamo ženski in moški spol?!), zato si dajmo tokrat s pomočjo jezera in morja pogledati primer sklanjatve tega t. i. slovničnega spola. V vseh številih, seveda.

Samostalnik **leto** se torej sklanja tako kot **jezero**, **mesto**, **okno** itd., po vzorcu **morje** pa sklanjamo še npr. **polje**, **sonce** ...

	EDNINA	DVOJINA	MNOŽINA
IMENOVNIK	jezer- o , morj- e	jezer- i , morj- i	jezer- a , morj- a
RODILNIK	jezer- a , morj- a	jezer- , , morj- j	jezer- , , morj- j
DAJALNIK	jezer- u , morj- u	jezer- oma , morj- ema	jezer- om , morj- em
TOŽILNIK	jezer- o , morj- e	jezer- i , morj- i	jezer- a , morj- a
MESTNIK	(pri) jezer- u , morj- u	(pri) jezer- ih , morj- ih	(pri) jezer- ih , morj- ih
ORODNIK	(z) jezer- om , morj- em	(z) jezer- oma , morj- ema	(z) jezer- i , morj- i

Vožnja z vlakom in obisk galerije

Marina Krivonog, učiteljica v 3. r. OŠ Črna na Koroškem, in Renata Podjaveršek, svetovalna delavka, pripravnica

3. razredu devetletne osnovne šole učenci pri pouku med drugimi vsebinami spoznava-jo različna prometna sredstva in objekte ter njihovo vlogo v prometu in okolju. Razvijajo odnos za likovne stvaritve, nacionalne in splošne likovne kulturne dediščine in zmožnost doživljanja lepote v naravi in v umetninah.

Naši učenci živijo v Črni na Koroškem. Kraj Črna velja za najlepši turistični kraj v Mežiški dolini. Znan je po tradicionalnih turističnih tednih in po tem, da se tu ves čas nekaj dogaja. Slabost pa je v tem, da razen kulturnega doma nimamo drugih kulturnih ustanov. Tudi vlak še ni nikoli pripeljal v našo vas. Zaradi tega sem se odločila, da v okviru naravoslovnega dne izvedemo vožnjo z vlakom in obiščemo galerijo. Dan pred izvedbo naravoslovnega dne smo se z učenci v šoli pogovorili o poteku dela. Opozorila sem jih, da morajo natančno opazovati in poslušati, ker bodo morali v šoli za govorno vajo poročati o dogajanju.

Z avtobusom smo se odpeljali do Prevalj na železniško postajo. Vstopili smo. Pri blagajni si je vsak sam kupil vozovnico. Na voznem redu smo si ogledali prihode in odhode vlakov. Na peronu smo počakali na vlak. Vkrkali smo se v vagon za nekadilce. Z zanimanjem so opazovali naravo, ki je drvela mimo njih. Dobili smo dovoljenje, da si lahko v dvojicah ogledajo kabino strojevodje. Zanje je bilo zanimivo, da lokomotiva nima volana in da so lahko poskusili hupati.

Izstopili smo v Dravogradu. Pod vodstvom vlakovne odpravnice smo si ogledali pisarno, kjer spremljajo vlake na signalni elektronski mizi. Posredovala nam je nekaj informacij o železniški postaji, o poklicih in o vlakih. Pred staro parno muzejsko lokomotivo iz leta 1927 smo se slikali.

Vožnjo smo nadaljevali z avtobusom do Slovenj Gradca. Na

avtobusni postaji smo izstopili in si jo ogledali. Ugotovili so, da je večja od črnjanske ter da ima perone, ki jih naša nima. Peš smo nadaljevali do Koroške galerije likovnih umetnosti.

Pred galerijo stoji kip znanega slikarja Jožeta Tisnikarja, ki je tudi posvečen njegovemu spominu. Vodička Aleksandra nas je prijazno sprejela. Pod njenim vodstvom smo si ogledali

razstave slik in kipov znanih umetnikov Jožeta Tisnikarja, Bogdana Borčiča, Mirseta Begiča in Štefana Planinca. Razstava slikarja Štefana Planinca z naslovom Prasketovi

je najnovejša. Njegovi motivi so naslikani in narisani v izmišljenem svetu, svetu, ki ga ni. Na koncu smo si še ogledali afriško zbirko dr. Franca Tretjaka, ki je več let živel v Afriki. Zbirko, ki jo je prinesel s črne celine, je podaril galeriji. V zbirki so zanimive vezenine z letnicami kraljev. Vsak kralj ima svoj motiv. Zbirko dopolnjujejo razne maske znanih vladarjev, figurice iz stegnence slonov, kipi iz mehkega lesa, obredne figure in razni afriški instrumenti.

Večina učencev se je prvič peljala z vlakom. Vožnja je bila

zanje nepozabno doživetje. Prvič so bili tudi v galeriji. Neposredno so si lahko ogledali umetniške originale. Menim, da bodo bolj kritično vrednotili likovna dela in drugače doživljali umetnine kot do sedaj. Vsak je doma sestavil poročilo o naravoslovnem dnevu in o njem poročal v šoli. Odzvali smo se tudi na literarni in likovni razpis Slovenskih železnic na temo »Stojim na postaji in čakam vlak«.

Spise in fotografije smo razstavili, da so si jih lahko ogledali starši in drugi učitelji.

Spletno podaljšanje prometnega dovoljenja

Franc Konečnik, univ. dipl. inž.

Z 22. 5. 2006 je preko spleta **E-uprave** možno podaljšati prometno dovoljenje motornim vozilom, ki ne potrebujejo tehničnega pregleda, pri 14. izbranih upravnih enotah v Republiki Sloveniji, med katerimi je za območje Koroške izbrana **Upravna enota Slovenj Gradec**.

Postopek izvedete z oddajo elektronske vloge za podaljšanje veljavnega prometnega dovoljenja.

Za postopek spletnega podaljšanja prometnega dovoljenja potrebujete naslednje dokumente:

- številko prometnega dovoljenja,
- številko veljavne police obveznega zavarovanja vozila,
- plačilno sredstvo (EUROCARD, AKTIVA, MONETA),
- plačan znesek letnega povračila za uporabo cest.

Obnovljena Balančeva kapelica na Graški gori

Franc Jurač

Na stičišču kolovozne ceste na Graški gori, ki je povezovala Dolič, Završe, Graško goro in Šmiklavž, so tamkajšnji krajanji koncem 16. stoletja v času turških vpadov v naše kraje, na Balančevem na Graški gori zgradili kapelico. Varovala naj bi ljudi pred kugo in bila plod mnogih zaobljub, kot so na primer: če se bom vrnil živ iz vojne ..., če bom ozdravel ... in še in še.

Ker je kapelica v teh dolgih letih pričela propadati, sta se na pobudo Kolovretovega Jožeta domačina Naca Rojnik, akademski kiparka, in njen mož

Matjaž odločila za obnovo. Arhitekt Milan Petek je pripravil načrt, vsa zidarska dela je opravil Milan Marinšek, streho pa sta s škodlami pokrila Slavko Lenart – Jesenjak in Kolovretov Jože. Pri obnovitvi kapele je vseskozi sodeloval Slavko Jan – Slavc.

»Kiparka Naca Rojnik je ustvarila čudovit kip Matere z detotom in mu pričarala nebeško mehko milino matere, ki se z neizmerno ljubeznijo žrtvuje za otroka v svojem naročju,« je v nagovoru dejal Martin Pustatičnik. Župnik Tine Tajnik pa je kapelico blagoslovil.

Krizni center za mlade

Nataša Konečnik Vidmar

Krizni center za mlade deluje v Slovenj Gradcu na Ozki ulici 1 pod okriljem Centra za socialno delo Slovenj Gradec. Nudijo različne oblike pomoči mladim v stiski, svetovanje, osebno pomoč, skupno iskanje možnosti za ustrežnejše reševanje težav. Nudijo zatočišča in oskrbo otrokom in mladostnikom, kadar je potreben umik iz družine. Sprejemajo otroke in mladostnike do 18. leta starosti iz Koroške regije. Otroci in mladostniki lahko bivajo v centru tri tedne. V

kriznem centru skušajo skupaj z družino rešiti konflikte, iščejo pa tudi alternativne oblike rešitev, če drugo ni možno. Mladi prostovoljno vstopajo in izstopajo iz centra. Tisti mladi, ki iščejo pomoč, lahko pokličejo na telefonsko številko 02 88 50 111 ali 041 962 029, saj je krizni center odprt 24 ur na dan. Lahko pa se oglasijo tudi osebno na razgovoru. Mladi lahko pišejo tudi na elektronski naslov csdsg.krizni.center@gov.si ali pa obišejo spletno stran www.csd-slovenjgradec.si.

Azija med preteklostjo in sedanostjo

Tekst in fotografiji: Stanko Hovnik

V Mladinski knjigi Slovenj Gradec je bila v mesecu aprilu 2006 predstavljena knjiga dr. Dragana Potočnika *Azija med preteklostjo in sedanostjo*.

Do nedavnega zgolj divji, skrivnosten, velikokrat zelo nevaren kontinent, postaja za Evropejce vse zanimivejši. Veliko ljudi se odpravlja tja na povečini organizirana potovanja, le malo pa jih je Azijo doživelo tako kot avtor te knjige, ki se tja že preko dvajset let vedno znova vrača in jo doživlja v vsej njeni lepoti in pristnosti.

Pogovor z avtorjem je vodila urednica Milena Pivec. Ob tem smo doživeli prijeten večer zgodovine, poezije ter indijskega plesa in glasbe.

Dragan Potočnik se je rodil v Mariboru, kjer se je šolal in po končam podiplomskem študiju leta 1998 doktoriral s temo Iz kulturne zgodovine Mari-

Urednica Milena Pivec in avtor knjige Dragan Potočnik

boru. Predava zgodovino kot docent na Oddelku za zgodovino na Pedagoški fakulteti v Mariboru.

Prvi del knjige, ki nosi naslov Po sledovih starih kultur (zgodovina Azije), je razdeljen na pet poglavij. Osnova te delitve je pet geografskih območij.

Drugo poglavje obravnava območje Južne Azije, kjer je poudarek na prvih kulturah in na oblikovanju hinduizma in budizma.

Tretje poglavje zajema obsežno območje Vzhodne Azije, kjer je poudarek predvsem na zgodovini Kitajske od dinastije Shang in Zhou pa vse do najpomembnejših dogajanj na Kitajskem v 20. stoletju.

Četrto poglavje zajema zgodovino Jugovzhodne Azije oziroma prostora med mogočnima civilizacijama Kitajske in Indije.

Zadnje poglavje v prvem delu

knjige obravnava Osrednjo Azijo in Sirijo.

Bogastvo preteklosti in tradicije so marsikje podlaga za zagon cvetočih ekonomij in razvoj demokracije. Največje upanje danes pa vlivajo ljudje sami, ljudje ki jih odlikujejo marljivost, prijaznost in dobrota.

Naslovna stran knjige *Azija med preteklostjo in sedanostjo*

Bruc

Tekst in fotografije: Stanko Hovnik

V Slovenj Gradcu je bila v knjižnici Ksaverja Meška 4. maja 2006 predstavitev knjige *Bruc*, še neobjavljenega dela zapuščine Ljube Prenner, v počastitev 100-letnice rojstva odvetnice in pisateljice. Delo je roman o neznanem sloven-

skem študentu. Knjiga s spretnima besediloma Andreja Makuca in Brigite Rajšter, opremljena z dokumentarnimi fotografijami, je izšla pri Založbi Cerdonis Slovenj Gradec.

Za založbo je spregovoril mag. Andrej Golob, direktor Založbe

Cendonis, besedo o nastajanju knjige je nam namenil Blaž Praprotnik, urednik, o romanu in avtorici pa se je pogovarjala Brigita Rajšter, ki je komentirala tudi fotografsko gradivo.

Naslovna stran knjige

Knjigo Ljube Prenner sta predstavila urednik Blaž Praprotnik in Brigita Rajšter.

Na predstavitvi knjige *Bruc* avtorice Ljube Prenner je spregovoril direktor založbe Cerdonis mag. Andrej Golob.

»Bog je ustvaril človeka po lastni podobi in sličnosti!«

Jerica Mrzel

Dr. Ljuba Prenner je bila 19. junija 1906 rojena na Fari pri Prevaljah kot moški otrok v ženskem telesu. A njena maksima je bil stavek iz Svetega pisma, ki ga je velikokrat ponavljala: »Ustvaril sem te po lastni podobi in sličnosti!« V to zapoved je verjela in z njo pogumno živela od rane mladosti do konca življenja. Kljub težko premagljivi nesprejemljivosti v družbi jo je prežemalo veselje do življenja. Do neba in čez se je znala veseliti, prepevati in uživati med razumnimi ljudmi in številnimi prijatelji, ki so jo cenili. Kljub temu da jo je včasih zagrnila bolečina strašnega in pretresljivega joka, ji zdrave življenjske moči nikoli ni zmanjkalo.

Bila je vulkan energije in znanja. Sama se je prebijala skozi šolanja ter dosegla doktorat pravnih znanosti. Bila je nardjena pisateljica. Napisala je prvi slovenski kriminalni roman in druga dela. Ljubila je literaturo, zgodovino, slikarstvo in opero. Napisala je tudi libreto za opero o Prešernu *Slovo od mladosti*, v kateri poje pesnik samo svoje verze. Poezijo našega izjemnega pesnika je znala vso na pamet. Prijateljevala je s številnimi umetniki, literati, slikarji, komponisti, z odličnimi pravniki, razumniki in politiki.

V njeni družbi sem spoznala Vladimirja Bartola, danes najbolj znanega po delu *Alamut*. Rekla mu je: »Moj Bartolček!« V njeni družbi sem spoznala tudi imenitnega slikarja Božidarja Jakca ter njegovo ženo Tatjano. Pa tudi izjemnega človeka, baletnega mojstra in pedagoga Pina Mlakarja in njegovo ženo Pijo. V njeni družbi sem prvič obiskala ljubljansko opero. Rada je sedela v najlepši, prvi loži.

Nikogar ne poznam več, ki bi znal tako prisrčno pozdraviti prijatelja. S širokim, jasnim nasmehom je visoko razprla roke, objela in poljubila na obe lici ter znala reči kaj iskriivo ljubeznivega in veselega. V našo hišo je z veseljem in ljubeznijo prihajala vse od leta 1960 pa do njene nepremagljive bolezni (1977). Sama se je imenovala Bučinek »Le trois!« Jaz pa sem ji rekla, moj Striček. Rada je dobro jedla, veliko je brala, zelo rada se je smejala in zabavala.

Ko se je danes spominjam, po skoraj tridesetih letih od njene smrti, me najbolj pretresa njena veličastna pokončna drža in suverenost v še vedno in morda celo vedno bolj neusmiljenem odnosu do »drugače rojenih«. Čustvena inteligenca današnje, sicer tehnično tako razvite družbe, je žal kljub vsemu na strašljivo nerazumni stopnji. Naša družba, ki ji je dr. Ljuba Pren-

ner s svojim znanjem, borbno poštenostjo, iskrenostjo ter nesebično radodarnostjo dobrin odpirala obzorja človeškega duha, se še vedno ne zaveda, da je potrebno ceniti prave vrednote in ne zgolj navidezni, formalnih norm.

Ker me je vzgajala dr. Ljuba Prenner, ne cenim ljudi, ki so obogateli na račun prigrabljenega denarja in tujih žuljev. Ne cenim samopašnih nadutežev, ki potvarjajo prave vrednote in samoumevno, nekaznovano kršijo osnovne človeške norme. Njene vrednote so bile: vestna poštenost, natančna morala, dokončna borbenost za pravice slehernega človeka, domoljubje in optimizem – optimizem ter neskončno veselje do življenja.

Seveda jo je žalostilo, da je bila rojena drugačna. A to je sebi lastno energijo in močjo razuma uspešno premagovala. Bolj jo je žalostilo, da se v življenju zaradi krute danosti vsakdana ni mogla do konca izraziti kot pisateljica, dramatičarka, komediografinja in pesnica. Napisala je nešteto prigodniških in drugih pesmi, ki so se le redke ohranile. Nekateri rokopisi in dokumenti še vedno čakajo na pregled in objavo.

Mesec junij bo v Slovenj Gradcu v znamenju počastitve stote obletnice njenega rojstva. V Šmiklavžu, ki ga je imela

tako rada, se ji bomo 18. junija oddolžili z uprizoritvijo spevoigre Vasovalci, ki jo je avtorica Ljuba Prenner sestavila iz 74 slovenskih ljudskih pesmi.

Dr. Ljuba Prenner

Trdim, da se s takim odrskim delom ne more pohvaliti nobena druga nacija ali država. Verjamem, da bo iz tega dela kmalu nastal tudi sodoben originalen slovenski »musical«, s katerim bomo lahko tudi svetu pokazali, da smo v marsičem edinstveni košček veselega srečnega človeškega bogastva. V gostilni in domačiji Bučinek pa bomo odprli spominsko sobo. Oboje bo vredno ogleda in priložnost žlahtnega spominjanja na tega velikega človeka, ki je ljubil svojo domovino in kulturo, veroval v svobodo, dobroto in pravičnost.

Prireditve ob stoletnici rojstva dr. Ljube Prenner

Nataša Konečnik Vidmar

Zveza kulturnih društev Slovenj Gradec, Kulturno društvo in vaška skupnost Šmiklavž ob 100-letnici rojstva dr. Ljube Prenner, v nedeljo, 18. junija 2006, ob 17. uri v dvorani OŠ Šmiklavž prirejajo

uprizoritev spevoigre Vasovalci v izvedbi skupine pevcev iz Šmiklavža. Spevoigro je režirala Jerica Mrzel, za pevski del predstave pa je poskrbel Jože Leskovar. Po predstavi sledi odprtje Stričkove sobe

– spominske sobe dr. Ljube Prenner v gostilni Bučinek. V ponedeljek, 19. junija, bo ob 18. uri počastitev spomina na dr. Ljubo Prenner na njenem grobu v Starem trgu. V sredo, 21. junija ob 20. uri pa

bodo v Kulturnem domu Slovenj Gradec premierno vrteli dokumentarni film o njenem življenju, ki ga je režiral Boris Jurjaševič.

Aleksander Sergejevič Puškin

Milena Cigler

V petek, 2. junija, je Literarno gledališče Treska iz Mežice pripravilo zanimivo predstavo. Predstavili so A. S. Puškina na gledališki način. V ta namen so Tomija Simetingerja oblekli v pesnika, brali pa so Metka Hohnjec Zvonar, Peter Peruzzi in Ajda Vasle. Tomija je v Puškina »zamaskirala« Marjeta Tasič, večer pa je organizirala Ajda Vasle. Za računalnikom je bil Ervin Lujinivič.

Ker je Puškin moja mladostna literarna ljubezen, sem bila na predstavo zelo vesela in ni mi bilo žal, da sem šla. Puškina so predstavili na prijeten način. Kot vmesne vložke med branjem omenjenih članic in člana Treske je »Puškin« na nevsiljiv način razlagal oz. predstavil samega sebe.

A. S. Puškin se je rodil v stari plemiški družini v Moskvi. Po šolanju za državno službo, ki pa je nikoli ni resno jemal, se je odločil za poklic pesnika. On je bil v resnici prvi profesio-

Ekipa, ki je predstavila Puškina v besedi.

nalni pesnik, zaradi liberalnih idej pa je bil večkrat premeščen, tudi na Kavkaz, odkoder je pošiljal članke in pesmi v razne literarne revije. In ker je bilo pesnjenje njegov poklic, je za svoje delo zahteval tudi pravično plačilo, zaradi česar je bil večkrat v sporih z uredniki literarnih revij.

Znana so pisma iz Zakavkazja, med pesmimi pa *Poltava*, *Bahčisarajska fontana*, drama *Boris Godunov*, prozni deli *Stotnikova hči* in *Pikova dama*, verjetno

najbolj znan pa je po romanu v verzih *Evgeniju Onjeginu*. *Evgenij Onjegin* je nekakšna napoved njegovega konca, saj je tako Lenski iz Evgenija kot Puškin v dvoboju z baronom, ki je imel nečastne namene z njegovo ženo, podlegel ranam star komaj 37 let. Poročen je bil z Natalijo Gončarovo, s katero sta imela štiri otroke. Ker je v Za-

A. P. KERNOVI

TRENUTEK POMNI DRAGOCENI:
PRED MANO BLIŠNILA SI TI,
KAKOR LEPOTE ČISTI GENIJ,
PRIVID, KI NAGLOMA MINI.

V OBUPU, ŽALOSTI BREZBREŽNI.
V NEMIRU, POLNEM PRAZNIH BRIG,
ZVENEL JE DOLGO GLAS JE NEŽNI,
TOLAŽIL ME TVOJ MILI MIK.

LETA SO ŠLA, VIHAR VRTEŽNI,
POPREJŠNJE SANJE JE RAZVNEL
IN GLAS SEM TVOJ POZABIL NEŽNI,
TVOJ ZORNI LIK MI JE ZBLEDEL.

V SAMOTI, V MRAČNIH DNEH PREGNANSTVA,
SE TIHO MI JE VLEKEL ČAS
IN BREZ NAVDIHA, BREZ BOŽANSTVA,
BREZ SOLZ, LJUBEZNI MRL SEM JAZ.

OB DUŠE MOJ PREBUJENJI,
SI SPET PRIKAZALA SE TU
KAKOR LEPOTE ČISTI GENIJ
PRIVID, KI NAGLOMA MINI.

SPET DVIGA DUŠO PREBUJENJE
NA NOVO MI KIPI SRCE,
V NJEM SPET BOŽANSTVO, SPET ŽIVLJENJE
NAVDIH, LJUBEZEN IN SOLZE.

kavkazju imel ogromno časa, je redno pisal pisma tudi ženi.

Ljudska pesem

Milena Cigler

Literarno gledališče Treska iz Mežice preseneča in svoj program popestri tako, da povabi in predstavi zanimivega gosta. Dne 5. maja 2006 je predstavilo pravo poslastico za ljubitelje slovenske ljudske pesmi, in sicer je povabilo v goste Bogdano Herman.

O ljudski pesmi je bilo že veliko napisanega, a kljub temu je Tomi Simetinger, organizator večera in eden izmed povezovalcev prireditve, povedal o tej vrsti poezije nekaj več: da je pesem spremljevalka človeka od rojstva do smrti, da poleg molitve petje in ples spremljata človeka ob delu, ob srečnih trenutkih, ob žalosti in še kje.

Čeprav je skozi vso zgodovino Slovencev prišlo pri ljudski pesmi do številnih sprememb, pa je vendar ohranila tisti značilni melos, ki jo označuje za ljudsko pesem. Zanj so značilni olepševalni pridevniki, ponavljanje besed ali vrstic, vzklikanje med petjem, značilni ritmi in drugo.

»Narod je kakor drevo. Če nima v redu razvitih korenin, hira in usiha ter nekega dne izgine s površja zemlje. Narod živi, če goji svojo kulturno dediščino.«

In kdo je Bogdana Herman? Pevka, ki brez glasbene spremljave poje ljudske pesmi, ki so sicer bile objavljene, a so jih ljudje pozabili. S svojimi interpretacijami je pričela

pred dvajsetimi leti na pobudo Zmage Kumer. Bila je tudi članica znamenitega ansambla Salamander, v katerem so delovali še Lado Jakša, Tomaž Pengov in Milan Dekleva. Od tedaj zna zapeti čez sto ljudskih pesmi, ki jih predstavlja po celi domovini – v šolah,

knjižnicah, gradovih in v cerkvah, skratka poje jih v mnogih različnih krajih in s tem ohranja ljudsko blago.

Večer je pripravil Tomi Simetinger, vodila in brala sta Tomi in Ajda Vasle, prireditve pa so podprli Občina Mežica, Gostilna Krebs in Elstik, d. o. o.

Bogdana Herman desno, levo Tomi Simetinger in Ajda Vasle

V spomin

*Šopek rožic smo nabrali,
na gomilo tvojo dali,
zraven svečko smo prižgali
in v tišini s tabo pokramljali.*

15. aprila je minilo pet let, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, sin in brat

Jože Prapertnik
iz Male Mislinje 30.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in obiskujete njegov grob.

Vsi njegovi

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in brata

Edvarda Rošerja

s Kozjaka pri Mislinji se vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti ter mu darovali vence, cvetje in svete maše, najlepše zahvaljujemo. Hvala dr. Bricmanovi in sestri Brigiti z internega oddelka ter

zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka slovenjegraške bolnišnice za zdravljenje in lajšanje bolečin. Hvala nečaku Hermanu in nečakinji Hermini za pomoč v najtežjih trenutkih. Hvala g. župniku Mirku Horvatu za pogrebni obred, govorniku za besede slovesa, godbeniku za odigrano Tišino ter cerkvenim pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoci: žena Vera, otroci Marjan, Danilo, Hedvika, Emil in Verica z družinami ter sestra Klara z družino

V spomin

*Minilo žalostnih je trideset let,
ko zapustila sta nas.
Na grobu rožice lepo cvetijo
in solze naše jih rosijo.*

2. julija bo minilo 30 let, kar sta nas tragično zapustila naša draga mož in oče

Alojz Jamnikar

ter sin in brat

Vladko Jamnikar,

p. d. Grampusova s Tolstega vrha pri Mislinji. Hvala vsem, ki z mislijo postojite pri njunem grobu, polagate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoci: vsi njuni

Pavla Skrivarnik

☆1926

†2006

*Skozi vse življenje
tako boriti si se znala,
a v tihem tem pomladnem dnevu
od bolečin utrujena si klonila,
nemočna si za vedno nam zaspala.*

V spomin in zahvalo

Po dolgi in mrzli zimi je v deželo prišla težko pričakovana pomlad. Veselila se je je tudi Skrivarnikova mama in občudovala je prve nežne cvetove pomladne narave. A prav ta narava je hotela drugače in mami ni bilo dano, da bi uživala tudi v plodovih prvega cvetja.

23. januarja je še v družbi svojih 7 otrok, 17 vnukov in 8 pravnukov praznovala 80. rojstni dan, čeprav že utrujena od težke bolezni. Smrt pride vedno prehitro, ni važno kdaj in pri katerih letih. Mame ni več. Legla je k svojemu ljubljemu možu, ki ga je tako zelo pogrešala. Po njegovi smrti se je še bolj predala ljubezni do otrok, vnukov in pravnukov. Bila je mati, ki je izredno izžarevala sij dobrote, zato je bila njena družina daleč znana po tem, kako zelo so se imeli radi in živeli v slogi. Vsi. Prav vsi. Otroci so zelo radi prihajali domov k mami, od nje pa se danes poslavljajo za vedno.

Kot dekle je od zgornje Sedarjeve domačije odšla za pomočnico k sestrični h Karnerju, kjer je pomagala tudi partizanom in tam med vojno spoznala moža. Ljubezen do njega se je poglobljala in molila je k Bogu, da se ljubljene vrne iz Dachauva, kamor je bil izgnan. Upanje je rodilo sadove in ko se je vrnil, sta se leta 1946 poročila in decembra se jima je rodil prvi otrok. Vsakega novega življenja je bila izredno vesela in ponosna je bila na družino s 7 otroki, zato je ostala doma, na Štibuhu, kjer sta si z možem ustvarila svoj dom. Pridno je delala in vso hrano za družino pridelala doma. A vedno si je našla čas za druženje, saj sta bila z možem nepogrešljiva soustvarjalca in organizatorja kulturnega utripa v Starem trgu tako pri kulturnem društvu, gasilskem društvu in zvezi borcev. Kot pridna gospodinja in dobra mati je pletla za otroke, vnuke in pravnuke in znala porabiti prav vsako nitko. Pletla je še nekaj dni pred smrtjo in te nogavičke bodo še posebej tople. Zvečer, utrujena od dela, ni legla, vzela je v roke knjigo in brala. Vsako leto je prebrala tudi do 100 knjig. Telo je treba hraniti tudi z duševno hrano, je vedno dejala.

Pregovor pravi: Bog je dal trpljenje skalam, pa ga niso prenesle, zato ga je dal človeku, to pa je Skrivarnikova mama občutila, ko je prišla bolezen, ki jo je izredno potrpežljivo prenašala. K večnemu počitku je odšla 1. maja. Njene vrednote in ljubezen pa bodo ostale v naših srcih.

Nada Klančnik

Svojci se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, spremstvo in slovo na zadnji poti. Hvala vsem, ki ste ji poklonili cvetje, sveče in darovali za svete maše. Hvala pevcem MPZ KD Podgorje in cerkvenim pevcem iz Starega trga, govornici ge. Nadi Klančnik, godbeniku Mihi Klančniku in gospodu župniku Gabrijelu Knezu.

Vsi njeni!

Nova znamka: panjske končnice

Stanko Hovnik

V poročni dvorani Občine Črna na Koroškem so bile 19. maja 2006 predstavljene priložnostne poštne znamke iz serije Panjske končnice. Razstavo je pripravil Jože Keber, predsednik Koroškega filatelističnega društva.

O znamkah iz serije Panjske končnice so spregovorili Alojz Repanšek, direktor Pošte, Borislav Zupanc, Marko Košan, v. d. direktorja Koroškega pokrajinskega muzeja, župan Občine Črna Janez Švab in Brigita Rajšter, kustodinja. Pošta Slovenije pri izdaji svo-

jih znamk z motivi že dalj časa opozarja na zaklade naše preteklosti. Take so tudi znamke iz priložnostne serije Panjske končnice. Prikazujejo končnice, ki jih je zbral neumorni zbiralec tega blaga Matevž Čarf in jih sedaj hrani Koroški pokrajinski muzej v Slovenj Gradcu, s katerim Pošta že nekaj let dobro sodeluje. Znamka, ki so jo predali poštnemu prometu, je že četrta v tej seriji. Z motivom 'dekle tepe fanta' in letnico 1882 prikazuje odnos med spoloma, odnos, ki je značilen za različna družbena okolja in zgodovinska obdobja. Znamko je oblikoval studio Arnold

in Vuga po fotografiji Toma Jeseničnika. Natisnili so jo v tiskarni Cetis v Celju v polah po 25 kosov. Nosi oznako nazivne vrednosti D in je namenjena pošiljanju navadnih pisem mase do 20 g v tujino. Končnico z letnico 1882 je zbiratelj pridobil na kmetiji pri Pečniku v Koprivni. Za Čarfovo zbirko panjskih končnic pa danes skrbi Koroški pokrajinski muzej Slovenj Gradec. Dne 25. junija 2006 ob 15. obletnici osamosvojitve Slovenije, izdajanja poštne znamke ter samostojnosti slovenske kontrole zračnega prometa, bo Pošta Slovenije izdala novo

priložnostno poštno znamko, in sicer v bloku z eno znamko. Direktor pošte je v Črni čestital vsem, ki so sodelovali pri nastajanju znamke, in jim podaril album z novimi znamkami.

Marko Košan, v. d. direktorja Koroškega pokrajinskega muzeja, na predstavitvi znamke iz serije Panjske končnice

Povabljeni ob predstavitvi znamke iz serije Panjske končnice

Nefiks indeksi v MKC Slovenj Gradec

Nataša Konečnik Vidmar

Indeks Nefiks je namenjen različnim uporabnikom: dijakom, študentom, nezaposlenim in vsem drugim od 14. leta starosti naprej. Skupina, ki je pri neformalnem izobraževanju najštevilčnejša in je zato zanjo Nefiks tudi najpomembnejši, so ravno študentje. Z indeksom Nefiks ne želijo nadomeščati formalnega izobraževanja, ampak želijo doseči komplementarnost formalnega in neformalnega izobraževanja ter priložnostnega učenja. Mladi se poleg rednega šolanja ogromno izobražujejo na različnih tečajih, seminarjih

in v drugih programih. Zato je smiselno in skoraj nujno potrebno, da se ta izobraževanja evidentirajo in s tem posledično tudi ovrednotijo. Nefiks se pridružuje tudi prizadevanjem EU za vrednotenje usposabljanj ter transparentnost kvalifikacij in kompetenc v okviru projekta Europass.

Indeks Nefiks je način promocije, evidentiranja in uveljavljanja neformalnega izobraževanja in je sopotnik pri graditvi kariere. Omogoča sprotno ustvarjanje lastnega življenjepisa in izpis

potrdil iz baze podatkov, ki jih morajo mladi predložiti delodajalcu, ter vzpodbuja mlade pri odkrivanju in načrtovanju lastne poklicne poti. Indeks Nefiks stane 1.300 tolarjev in ga mladi lahko kupijo v Mladinskem kulturnem centru v Slovenj Gradcu, pa tudi v drugih mladinskih centrih po Sloveniji ter v študentskih klubih. Več informacij dobite pri Luciji Čevnik, vodji MKC Slovenj Gradec, na telefonski številki 02 88 295 85 vsak delovni dan od 13. do 19. ure ali na spletni strani www.nefiks.net.

Viharnik

izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d., Voračev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC, D.D.

telefon: 02 88 43 332

faks: 02 88 42 684

e-mail: viharnik@gg-sg.si

direktor:

Silvo Pritržnik

glavna in odgovorna urednica:

Ida Robnik

uredniški odbor:

Ida Robnik, Brane Širnik,
Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Marta Krejan, Franc Jurač

lektorica:

Marta Krejan, prof.

idejna zasnova, grafično

oblikovanje in priprava za tisk:

Jože Repas, design

tisk:

ZIP Center d.o.o.
Ravne na Koroškem

avtor fotografije na naslovnici:

Gorazd Mlinšek, univ.dipl.ing.gozd.

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tč. tarifne številke 3).

Franc Jurač

V nedeljo popoldne okoli 17. ure so se na Pohorju zbirali temni oblaki in dali slutiti, da se pripravlja k nevihti. Razbesnel se je močan veter proti Graški gori, pred seboj je lomil in ruval drevesa ter odkrival strehe. Tako močnega vetra v delu Graške gore nad Velenjem najstarejši ljudje ne pomnijo, močan naliv s točo pa je ponekod odnašal tudi zemljo.

»Takšnega neurja z močnim vetrom, ki nam je naredil veliko škodo v gozdu, ne pomnijo niti starejši ljudje in pravijo, da je nedeljska ujma v gozdovih na Graški gori napravila veliko škodo,« nam je povedal Jože Rožanc, gospodar Detečnikove kmetije na Graški gori.

»Ko sem v nedeljo popoldne usmeril pogled na Pohorje, sem opazil, da se zbirajo temni nevihtni oblaki. V ozkem pasu

je pričel pihati močan veter, kakršnega niti najstarejši ljudje ne pomnijo, pred seboj pa je delal pravo pustošenje. Ko se je veter nekoliko umiril, pa je za seboj pustil pravo razdejanje, posebno veliko škodo je naredil v gozdu, kjer je polomil in izruval preko sto kubičnih metrov lesa in danes je videti pravo razdejanje. Za več let naprej smo oškodovani, to pa pomeni, da od gozda ne moremo več pričakovati dodatnih sredstev, s čimer se nam je precej zmanjšala redna letna sečnja,« pravi kmet Jože Rožanc.

Z močnim vetrom pa je ponekod padala tudi toča in poškodovala sadno drevje, ki je letos kazalo na bogato rodnost. Veter je med svojim divjanjem

odkrival tudi strehe, na nekem vikendu na Graški gori pa je del strehe celo odnesel.

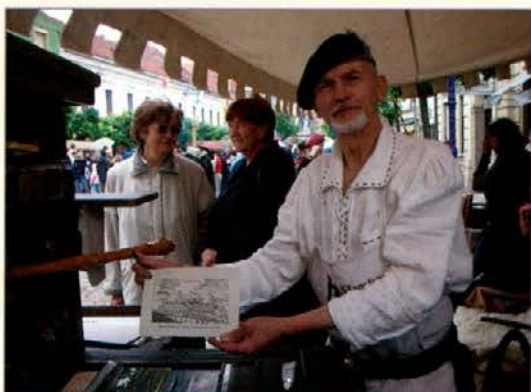

Jože Rožanc: Poškodovan in izruval les bo še pred napadom lubadarja treba nujno spraviti iz gozda. Delo bo izredno težavno, saj bom moral les spravljati po strmih pobočjih navzgor.

To je le del poškodovanega gozda. V težko dostopnih predelih je uničenega še veliko več lesa.

Srednjeveški dnevi v Slovenj Gradcu

Franc Jurač

V času med 2. in 4. junijem so v Mestni občini Slovenj Gradec pripravili srednjeveške dneve. Med številnimi prireditvami so na stojnicah v nedeljo, 4. junija mojstri obrti prikazovali izdelavo raznih predmetov iz srednjeveških časov. Nekaj smo jih posneli:

Beračev v tistem času ni manjkalo.

Kovač

Med srednjeveškimi stojnicami je Andrej Oblak iz Jesenic prikazal začetke tiskanja knjig na Slovenskem.

Kjer je volja, je tudi pot

Franc Jurač

Takšen je bil moto ob slovesnosti, ko so v hotelu Aerodrom Slovenj Gradec uradno podelili certifikat kakovosti ISO 9001-9002 Mestni občini Slovenj Gradec. Certifikat kakovosti je županu Matjažu Zanoškarju podelil Igor Likar, direktor certifikacijske hiše SIQ.

Ob podelitvi certifikata so se udeleženci posladkali s torto.

SREČNO IN BOGATO
NOVO LETO
2016

BREZ PANIKE! (Bi rekel dobri vojak Švejk)
Garantiramo glavnico.
Jamčimo za že dosežen donos.
Prednost več

ZMPRIZMA
FlexPension

naložbeno življenjsko
zavarovanje
s kapitalsko garancijo

ZAVAROVALNICA MARIBOR d.d.
PE Podružnica Slovenj Gradec, Francetova c. 72380 Slovenj Gradec
telefon.: 02/88 12 700, 02/88 12 730, faks: 02/88 12 737
e-pošta: pe-slovenj-gradec@zav-mb.si

080 19 20 ZMprizma.si

V kulturnem programu so sodelovale trebušne pesalke.

Viharnik